

Masteruppsats i statsvetenskap
Handledare Jens Bartelson
Statsvetenskapliga institutionen
Lunds universitet

Janusansiktet i Chicago

Merriam, Strauss och historicismens kris
inom politisk teori

Marcus Rossheim

Abstract

Marcus Rossheim: The Janus Face of Chicago: Merriam, Strauss and the Crisis of Historicism in Political Thought.

The purpose of this thesis is to analyze how the political theorists Charles Merriam and Leo Strauss understood the relation between past, present and future. In contrast to dominating narratives about ideology, behaviorism and anachronism, this thesis presents a new understanding of how Merriam and Strauss made sense of temporality.

My main argument is that they did so, not by looking away from the need of historical contextualism, but from understanding such epistemology, their research contained two temporalities. They both viewed history as Janus-faced: Present political inquiry made sense in the mirror of past intellectual traditions, and in turn, the mirror made it possible to be reflexive of present problems. This, however, is not to say that their interpretations were identical – only that history had a reflexive and intersubjective function in their understanding of the present.

Drawing on heuristic method of Reinhart Koselleck and empirically focused on Merriam's and Strauss' comprehension of the American constitution, I develop a new understanding of "presentism" and "classicism" as two historiographical approaches in political theory. Following Strauss' classicist remarks on the "true legitimacy" of constitutionalism and Merriam's presentist expectations of "democratic progress", I suggest that temporal pluralism – beyond debates over behaviorism and anachronism – is essential to understand how modern political thought became Janus-faced.

Keywords: Charles Merriam, Leo Strauss, political theory, historicism, presentism, classicism

Words 19 118

Innehåll

<i>Prolog</i>	I
1. Introduktion	1
Problem	2
Studieobjekt, forskningsläge och syfte	3
Heuristisk metod och arbetshypotes	7
Anti-historicism: två historiografiska kategorier	10
Uppsatsens disposition	13
2. Två samtidshistoriker?	14
Merriams temporala semantik	14
Strauss historieteoretiska begrepp?	18
Historievetenskaplig metod?	23
3. Antihistoricismens olika ansikten	30
Sattelzeit – den moderna tidens struktur	31
Framsteg: presentistens förväntningshorisont	33
Naturrätt och classicistens erfarenhetsrum	40
4. Slutsats: Janusansiktets betydelse?	45
<i>Efterord</i>	53
<i>Referenser</i>	55

Prolog

After this, we're going to walk down to the Capitol (...) because you'll never take back our country with weakness. You have to show strength, and you have to be strong.¹

Under eftermiddagen den sjätte januari 2021 fick senatorer och kongressledamöter låsa in sig på sina kontor, när över 2 000 människor stormade den amerikanska parlamentsbyggnaden, i ett försök att förhindra kongressens bekräftelse av att Joe Biden vunnit valet. Sedan det blivit klart att Donald Trump ställer upp i ett nytt presidentval, har allt mer i amerikansk politik kommit att handla om den Högsta domstolen och den amerikanska konstitutionen. Anledning är frågan om huruvida Donald Trump, med sitt tal några timmar innan stormningen av Kapitolium, bröt mot ”insurrection clause” i det 14:e tillägget. Enligt ett domslut i Colorado skulle Trump hindras från att ställa fram valsedlar i delstaten, vilket snabbt överklagades och i mars 2024 överprövades av den Högsta domstolen, med motsatt utfall. HD fastslog att det endast är den amerikanska kongressen och inte de enskilda delstaterna som kan diskvalificera en presidentkandidat.

Detta är bara en av många pågående rättsprocesser som involverar Donald Trump. Den som läser om hans tal från 2021 finner att han då noterade vad som förefaller karaktärisera amerikansk politik: ”They're over there working like you've never seen before: studying, talking, actually going all the way back, studying the *roots* of the Constitution”. Eftersom den amerikanska konstitutionen är världens äldsta nu gällande grundlag, är det inte bara samtidens erfarenheter som blir relevanta, utan i ännu högre grad det språk, intentioner och teorier som gällde vid tiden för grundlagsfäderna. Tolkningar av denna intellektuella kontext har inte bara en betydelse inom en begränsad läsarkrets i akademien. Historieskrivningen om dessa teorier har en inverkan på hur amerikaner anser att konstitutionen kan leva vidare som världens äldsta grundlag eller om samtida erfarenheter kräver ändringar. Geopolitiskt – för Sverige som nybliven Nato-medlem, för Ukraina och Israel som

---

1 Donald J. Trump, ”Save America Rally Speech”, 6 januari 2021.

krigsekonomiska parter, för Kina och Ryssland som aspirerande supermakter – blir det uppenbart att amerikansk politisk idéhistoria inte bara är av värde inom amerikansk statsvetenskap. Nu, kanske mer än någonsin, förefaller den amerikanska politiska idéhistorien vara sammankopplad med förväntningarna på demokratins framtid.

History is Janus-faced,
but the faces are far from being identical.

- John H. Plumb

1. Introduktion

På vilket sätt är kunskap om det förflutna relevant för oss idag?

Å ena sidan kan man hävda att statsvetarens forskning behöver vara *framtidsorienterad*: fokuserad på att lösa de problem som leder till att vetenskapen och demokratin gör framsteg.² Ett typiskt uttryck för denna åskådning finner vi inom den så kallade ”Chicagoskolan”, som med hjälp av kvantitativa metoder, utvecklade *behaviorism*: Vetenskapen om politiskt beteende.³ Enligt tankesättet hos efterkrigstidens ”behaviorister” kunde historia förvisso vara intressant i sig, men man menade samtidigt att ”*traditional political science, with its dependence on historical description and impressionistic analysis, had simply exhausted itself*”.⁴ Statsvetaren är en *presentist* och hennes arbetsuppgift handlar om att göra världen, som vi erfar den idag, till en bättre plats.

Å andra sidan kan man argumentera att en underskattning av historiens erfarenheter och en övertro på att de bästa mänskliga framstegen ligger i framtiden, leder till utopiska ideal om både vetenskapens och ideologiernas möjligheter.⁵ Erfarenheten av hur totalitära stater använt historien som ett medel att uppnå sina mål – och kunskapen om hur dessa ledde till en krisande demokrati och geopolitiska doktriner som hotade både fred och mänskliga rättigheter – gav stora avtryck i efterkrigstidens statsvetenskap, särskilt subdisciplinerna politisk teori och

---

2 David Easton, ”The New Revolution in Political Science”, *The American Political Science Review*. vol. 63, 1969: 1051-1061.

3 Politiskt beteende i form av valforskning, socio-ekonomisk demografi, institutionellt beteende, jfr. Dahl, Robert A. ”The Behavioral Approach in Political Science: Epitaph for a Monument to a Successful Protest”, *American Political Science Review*, vol. 55, nr. 4, 1961: 763-772. För bakgrund, se Melissa Lane, ”Positivism: Reactions and Developments”, i Terence Ball & Richard Bellamy (red.), *The Cambridge History of Twentieth-Century Political Thought*, (Cambridge: University Press, Cambridge, 2003), 321-342.

4 David Easton ”Political Science in the United States: Past and Present”, *International Political Science Review*, vol 1, 1985:139.

5 Jfr. Karl Popper, *The Open Society and its Enemies* [1945] 5. uppl. (London: Routledge, 2002). För kritik av Poppers idiosynkratiska användning av historicism-begreppet, se Frederick Beisers ”Historicism”, i Chiel van den Akker (red.), *The Routledge Companion to Historical Theory* (Abingdon: Routledge, 2022), 4.

internationella relationer.⁶ Flera statsvetare i dessa subdiscipliner anslöt till den så kallade ”Cambridgeskolan” och deras ”kontextuella metod”.⁷ De förenades i en särskild form av kunskapssyn – *historicismen* – med vilket forskarens uppgift var att förstå politiska idéer, inom ramen för de olika historiska kontexter då filosofer och vetenskapsmän levde.⁸ Att exempelvis läsa Platon med något annat syfte än att förstå vad Platon menade vid tidpunkten han skrev texten som läsaren leder till anakronism: läsarens egen teori om vad Platon menade blir viktigare än att empiriskt belägga hans intentioner med hans egna ord.⁹ Kritiken mot anakronism karaktäriserar även Cambridgeskolans kritik mot ett allmänt betraktelsesätt som kallas *antihistoricism*¹⁰

Problem

Finns det ett reellt problem mellan dessa sätt att bedriva statsvetenskaplig forskning? Pragmatikern kan säkert invända att statsvetenskapen har plats för fler än en approach, metod och studieobjekt.¹¹ Samtidigt går frågan djupare än tycke och smak i största allmänhet: Problemet handlar om att forskarens orientering i tid och rum påverkar dennes val och tolkning av ett studieobjekt – och trots att mycket har skrivits om saken, är meningsskiljaktigheterna lika kontroversiella idag.¹² Om

-
- 6 E. H. Carr, *What is History?* [1961] 2. Uppl. (London: Penguin; 1990). Jfr. Isaiah Berlin, ”Review of E. H. Carr: *Studies in Revolution*”, i *International Affairs*, vol. 27, 1951: 470–1. För bakgrund, se Duncan Bell, ”Introduction: Under an Empty Sky: Realism and Political Theory”, i Duncan Bell (red.), *Political Thought and International Relations* (Oxford: Oxford University Press, 2009), 1-25; John S. Dryzek, Bonnie Honigs och Anne Phillips, ”Introduction”, i idem (red.), *The Oxford Handbook of Political Theory* (Oxford: Oxford University Press, 2008), 3-41.
- 7 J. G. A. Pocock, ”The History of Political Thought: A Methodological Inquiry”, i Peter Laslett (red.), *Philosophy, Politics and Society*, Ser. 2 (Oxford: Blackwell, 1962), 183-202; Quentin Skinner, ”Meaning and Understanding in the History of Ideas”, *History and Theory*, vol. 8, nr. 1, 1969: 3-53. För den historieteoretiska influensen, jfr. Robin G. Collingwood, *An Autobiography* [1939] (Oxford: Clarendon Press, 1978).
- 8 Som exempelvis Mark Bevir konstaterat: ”Their historicism inspired a shared skepticism towards typologies, correlations, and models, suggesting that modernist social science did not attend sufficiently to history. (...) This reassertion of *historicism* occurred in both the history of political thought and political philosophy”, idem, *A History of Political Science* (Cambridge, UK: Cambridge University Press, 2022), 56f.
- 9 Jfr. Skinner, ”The history thus written becomes a history not of ideas at all, but of abstractions: a history of thoughts which no one ever actually succeeded in thinking, at a level of coherence which no one ever actually attained”, idem, ”Meaning and Understanding”, 18.
- 10 Om jag inte explicit nämner något annat så är det som ”ett allmänt betraktelsesätt av det förflutna” synonymt med anakronism jag avser i uppsatsen. Inte minst är det historicisterna själva som anfört antihistoricism som en kritik mot andra approacher än den vilken de själva förespråkar, se vidare i Liisi Keedus, *The Crisis of German Historicism* (Cambridge: Cambridge University Press, 2015), 14-27.
- 11 Om bristen på konsensus mellan statsvetenskapliga discipliner, jfr. Robert A. Dahl: ”it might all be good fun if the participants were not deadly serious”. idem, ”Review: The Science of Politics: New and Old”, *World Politics*, vol. 7, nr. 3, 1955: 479.
- 12 Som Gary Browning konstaterat: ”The nature of the enterprise is revealed in disputes over its relations to the disciplines of philosophy and history”, idem, *A History of Modern Political Thought* (New York: Oxford University Press, 2016), 1.

något verkar tiden snarare medfört ytterligare förvirring i hur såväl forskare som studenter ska närma sig sitt undersökningsobjekt.¹³

De olika – epistemologiska, metodologiska och tidsliga – logikerna mellan historicister och presentister, i den utsträckning forskare lyckas nå ut med sina tolkningar, ger också konsekvenser utanför akademien. Detta kan ses mot bakgrund av att politisk idé- och rättshistoria under senare år upplevt något av en renässans i statsvetenskaplig forskning. Detta gäller inte minst i USA, där forskare anser att hotet mot de politiska institutionerna kan jämföras med kampen om demokratiens överlevnad under föregående sekel.¹⁴ Till och med den statsvetare som skrev den nyliberala profetian om ”historiens slut”, argumenterade, efter stormningen av Kapitolium, att vi lever i ”missnöjets tid” och den liberala erans slut.¹⁵ Andra har argumenterat för att USA inte längre levererar det löfte om en fri och jämlik framtid som deklarerades i självständighetsförklaringen och att politiska teoretiker därför måste formulera en helt ny samhällsvision som är oberoende av detta historiska misslyckande.¹⁶

Historicisten argumenterar att kunskapen om det förflutna har ett egenvärde, oberoende av samtiden. Presentisten argumenterar att kunskapen om historien inte bör reduceras till antikvarisk verksamhet, utan att dess värde hela tiden är en tolkningsfråga i relation till samtidens förutsättningar att fortsätta utvecklas. Den ena blickar bakåt och den andra framåt – men vem tittar åt rätt håll?

Studieobjekt, forskningsläge och syfte

Den här uppsatsen handlar om hur två professorer i Chicago – under statsvetenskapens expansion och konkurrens med traditionell politisk forskning – förstod relationen mellan det förflutna, samtiden och framtiden. Den ena heter

---

13 Exempelvis, som Jens Bartelson konstaterat: ”students of political thought still assume that doing political philosophy is something different from writing the history of political ideas”, idem, ”Philosophy and History in the Study of Political Thought”, *Journal of the Philosophy of History*, vol. 1, 2007: 101f.

14 ”And in 2016, for the first time in U.S. history, a man with no experience in public office, little observable commitment to constitutional rights, and clear authoritarian tendencies was elected president”, Steven Levitsky och Daniel Ziblatt, *How Democracies Die* (New York: Crown Publishing, 2018), 2.

15 Jfr. Francis Fukuyama, ”The End of History?”, *The National Interest*, nr. 16, 1989: 3-18; idem, *Missnöjets tid: Den Liberala Erans slut* (Stockholm: Fri Tanke Förlag, 2022), 116, 153ff.

16 ”In a story that connects our past and our future (...) the task for liberals in our time is to imagine a form of liberalism that is altogether original”, Samuel Moyn, *Liberalism Against Itself* (New Haven: Yale University Press, 2023), 176.

Charles E. Merriam (1874-1953), som disputerade i filosofi år 1900, för att därefter ägna närmare fyra decennier vid den nybildade statsvetenskapliga institutionen i Chicago – där han för senare generationer kommit att beskrivas som en fader till behaviorismen. Den andra heter Leo Strauss (1899-1973), som disputerade i filosofi i Tyskland och efter det andra världskriget flyttade till Chicago där han arbetade som professor i statsvetenskap till 1968. Dessa personer är valda med omsorg av, dels deras inflytande för amerikansk statsvetenskap, dels undersökningens studieobjekt: *relationen* mellan historia, samtid och framtid inom subdisciplinen politisk teori.

Läsaren bör innan vi går vidare göra två noteringar. Det faktum att ”politisk teori” är ett relativt svårdefinierat ämnesområde och innefattar en gränsproblematik, hindrar oss inte att ställa heuristiska frågor om hur Strauss och Merriam förstod ämnet för sin forskning.¹⁷ Jag ska här inte föregå presentationen av deras svar i föreliggande kapitel, men i allmänhet kan innehållet i deras forskning jämföras med vad vi idag skulle kalla det politiska tänkandets historia.¹⁸ Vidare kan läsaren notera att termen ”temporalitet” – vilket i förekommande fall används i uppsatsen – ska förstås som ett samlingsbegrepp för hur Merriam och Strauss förstod relationen *mellan* de tre tidsdimensionerna.

På diametralt skilda sätt var de två av det förra seklets mest inflytelserika statsvetare.¹⁹ Merriam, enligt forskningen, ansåg att historicismen stod i vägen för ”riktig” statsvetenskap och använde i stället historien för att skriva fram ”his own program (...) in experimental psychology”.²⁰ Detta i kontrast till Leo Strauss som ”attacked” såväl Merriams ”modern empiricism” som äldre statsvetares

---

17 Jag använder orden ”politiskt tänkande” (political thought) och ”politisk teori” (political theory) synonymt, för en diskussion om gränsdragningsproblematiken se Bartelson, ”Philosophy and History in the Study of Political Thought”, 101-124.

18 Bara för att nämna två exempel: jfr. Charles Merriams avhandling *History of the Theory of Sovereignty Since Rousseau* [1900] (Kitchener Ont: Batoche Books, 2001), samt Leo Strauss, *The Political Philosophy of Hobbes: Its Basis and its Genesis*, Översatt av Elsa M. Sinclair. (Oxford: Clarendon Press, 1936).

19 Vilket exempelvis märks genom att läsa igenom författarskapet hos en av samtidens ledande politiska teoretiker, jfr. John G. Gunnell, *Political Theory and Social Science* (New York: Palgrave Macmillan, 2011); *Imagining the American Polity: Political Science and the Discourse of Democracy* (University Park, PA: Pennsylvania State University Press, 2004); *The Descent of Political Theory* (Chicago: University of Chicago Press, 1993). För allmänna introduktioner, se Barry D. Karl, *Charles E. Merriam and the Study of Politics* (Chicago: Chicago University Press, 1974); Steven B Smith, *Reading Leo Strauss: Politics, Philosophy, Judaism* (Chicago: University of Chicago Press, 2006).

20 Exempelvis har Mark Bevir hävdad att Merriam ”argued that history was a barrier to (...) a proper [modern] science of politics”, idem, *A History of Political Science*, 16.

”historicism”.²¹ Den framträdande tolkningen i litteraturen är att Strauss utvecklade en egen metod för att studera den politiska filosofins kanon, med syfte att argumentera för ”a conservative vision”.²² Forskningen om Merriam och Strauss kan sammanfattas i uppdelningen mellan ”progressiva” behaviorister och ”konservativa” kritiker – vilket har inneburit att såväl deras historiesyn som syftet med sin egen forskning, har kopplats till deras ideologi.²³

Litteraturens starka narrativ om hur Strauss och Merriam är diametralt olika utifrån kategorier som behaviorism och ideologi leder oss till ”the puzzle” – nämligen att de faktiskt har en framträdande *likhet: antihistoricismen*. Hur kan Merriams och Strauss forskning förstås som varandras diametrala motpoler, om deras forskning av politisk teori präglades av samma antihistoricistiska förhållningssätt? Innebär inte antagandet om att de hade samma ”sense of history” – att deras tolkningar snarare handlar om en gradskillnad och inte en artskillnad? Och om deras forskning präglas av samma typ av antihistoricism, innebär det att de bidrog till ”historicismens kris” inom statsvetenskaplig forskning under 1900-talet?

Varför oklarheten kring dessa frågor uppstått kan möjligen ha att göra med ett allmänt problem i statsvetenskapens historiografi som särskilt framförts av John G. Gunnell.²⁴ Han har argumenterat att kategorier som ”Chicagoskolan”, termer som ”historicism” och metoder som ”kontextualism”, har använts i forskningen som

---

21 Bevir, *A History of Political Science*, 13. Se även Gunnells slutsats ”Strauss and his students, become one of the principal voices of *opposition to behavioralism* in political science during the 1960s”, idem, *Imagining the American Polity*, 258.

22 ”He [Strauss] attacked both historicism and positivism, revitalized the study of canonical texts, and seemingly promoted a conservative vision of natural right”, Bevir, *A History of Political Science*, 56.

23 För Merriams förhållande till historievetskap, se Dorothy Ross kritik i *The Origins of American Social Science* (Cambridge: Cambridge University Press, 1991), särskilt, 395ff; ”The New Science of Politics”, i Terence Ball & Richard Bellamy (red.), *The Cambridge History of Twentieth-Century Political Thought* (Cambridge: Cambridge University Press, 2003), 431–445. Strauss förhållande till historien, jämförelse med Merriam, är betydligt mer omdiskuterat, av särskild betydelse, jfr. Nathan Tarcov, ”Philosophy and History: Tradition and Interpretation in the Work of Leo Strauss”, *Polity*, vol. 16, nr. 1, 1983: 5-29; Rafael Major, ”The Cambridge School and Leo Strauss”, *Political Research Quarterly*, vol. 58, nr. 3, 2005: 477-485; Catherine Zuckert, ”The Straussian Approach”, i George Klosko (red.), *The Oxford Handbook of the History of Political Philosophy* (Oxford: Oxford University Press, 2013), 24-35; Keedus, *The Crisis of German Historicism*. 103-119.

24 Gunnells slutsats är ”(...) apart from scholarly antiquarianism, the purpose of the enterprise and its relationship to the wider endeavor of political inquiry is far from clear. Where this leaves us is difficult to say, but it must be understood that rallying around or debating versions of philosophical hermeneutics will not provide a basis for the continuation or reconstruction of the study of the history of political theory”, idem, ”Interpretation and the History of Political Theory: Apology and Epistemology”, *The American Political Science Review*, vol. 76, nr. 2, 1982: 317-327.

självklara och oproblematiska i tolkningen av statsvetares ”approacher”.²⁵ Möjligen har forskningen om Merriam och Strauss anpassats till och fastnat i ett större narrativ om statsvetenskapens historia – ett faktum som gjort att kunskapen om både det förra och det senare har bidragit till förvirring: Kanske har det blivit ett hinder för dagens forskare att reflektera över sitt eget förhållande till den disciplin och intellektuella kontext hon tillhör? Det är funderingarna kring dessa frågor som motiverade mina efterforskningar från början. Eftersom det aldrig tidigare har genomförts några jämförande studier av antihistoricismen betydelse för Merriams och Strauss forskning, ansåg jag det motiverat att genomföra en sådan och bidra till en ny kunskap.²⁶ I relation till detta avser jag i denna undersökning besvara:

- 1) Hur förstod Merriam och Strauss relationen mellan dåtid, samtid och framtid?

I kapitel två kommer denna fråga handla om deras temporala begrepp, semantik och resonemang om historievetenskapens metod. Ambitionen i kapitel tre är att undersöka huruvida det går att urskilja olikheter eller nyanser, i förhållande till tidigare forskning, av deras antihistoricism. I anslutning till detta kommer jag i kapitel tre särskilt uppmärksamma deras perspektiv på den amerikanska konstitutionen. Mot bakgrund av detta ämnar denna undersökning även besvara:

- 2) Hur inverkade deras förståelse av den amerikanska konstitutionens idéhistoria på deras förväntan av konstitutionens framtid?

---

25 Exempelvis ansluter jag till Gunnells kritik av Dorothy Ross: ”Ross, like her predecessors, tended to neglect the more immediate discursive contexts even though such an exploration may very well have supported her critical premises. And the imposition of categories such as “Whig historico-politics,” “liberal historicism,” and “scientism” onto the alleged intellectual positions and intentions of actors obscured the actual conversations and arguments”, idem, *Imagining the American Polity*, 272. Jfr. Ross, *The Origins of American Social Science*, 471-476. För några andra klassiker om den ”moderna” vetenskapshistorien, se Peter Novick, *That Noble Dream: The “Objectivity Question” and the American Historical Profession* (Cambridge: Cambridge University Press, 1988); Mark B. Smith, *Social Science in the Crucible The American Debate over Objectivity and Purpose, 1918-1941* (Durham: Duke University Press, 1994).

26 Däremot ingår de som nämndes ovan i generella synteser och litteraturoversikter om statsvetenskapens historia. Förutom tidigare hänvisningar, se även James Farr, “The New Science of Politics”, i Terence Ball & Richard Bellamy (red.), *The Cambridge History of Twentieth-Century Political Thought* (Cambridge: Cambridge University Press, 2003), 431-445; idem, “Political Science”, i Dorothy Ross & Theodore M., Porter (red.), *Cambridge History of Science*, vol. 7 (Cambridge: Cambridge University Press, 2003), 306-328; idem, “The History of Political Science”, *American Journal of Political Science*, vol. 32, nr. 4, 1988: 1175-95.

Jag vill här understryka att min undersökning inte handlar om rättsteori eller juridik – det relevanta är aktörernas *historiografi* om konstitutionens roll i samtiden och vad detta innebär mer specifikt ska vi återkomma till i uppsatsens tredje kapitel.²⁷

Uppsatsens syfte

Syftet med uppsatsen är att bidra med ny kunskap om hur Merriam och Strauss förstod relationen mellan dåtid, samtid och framtid: *Först* (kapitel två), i *praktisk* betydelse, hur dessa tre tidsdimensioner framgår i deras begreppsanvändning och metodologiska diskussioner; *Därefter* (kapitel tre), hur deras förståelse av den amerikanska konstitutionens idéhistoria inverkade på deras förväntningar på konstitutionens framtid.²⁸

Heuristisk metod och arbetshypotes

Tillvägagångssättet för denna undersökning är heuristisk.²⁹ Heuristisk metod betyder att man arbetar utifrån en arbetshypotes och under arbetsprocessens gång anpassar förutsättningarna – exempelvis urval av empiri, begrepp och frågor – i takt med att ny kunskap gör att hypotesen kan skärpas och vidareutvecklas.³⁰ Eftersom metoden är inkorporerad i analysen kommer jag här endast presentera utgångspunkterna, medan de konkreta frågorna om begrepp, material och historiografi kommer att aktualiseras mer i föreliggande kapitel.³¹ I kontrast till John Gunnells avfärdande mot den begreppshistoriska heuristik som utvecklats av

---

27 Med historiografi menas här dels hur konstitutionen tolkats av olika aktörer, dels förutsättningarna för dessa tolkningar. Jag använder termen synonymt med engelskans historiography, se särskilt, Koselleck, "Historia Magistra Vitae", i *Erfarenhet, Tid och Historia* (Göteborg: Daidalos, 2004), 53-85. Jfr. Richard Rorty, "The Historiography of Philosophy" i Richard Rorty, J. B. Schneewind and Quentin Skinner (red.), *Philosophy in History* (Cambridge: Cambridge University Press, 1984), 49-75.

28 Det ska understrykas att uppsatsen inte handlar om den amerikanska konstitutionen i sig själv, poängen är som nämndes att konkretisera analysen av aktörernas förståelse av relationen mellan dåtid, nutid och framtid.

29 Jag ansluter således till en konventionell utgångspunkt i subdisciplinen politisk teori som präglas av en "interpretivist" approach och hermeneutisk (historisk förståelse) epistemologi, se vidare i Mark Bevir och R. A. W. Rhodes "Interpretive Political Science: Mapping the Field", Mark Bevir, & R.A.W Rhodes. (red.) *Routledge Handbook of Interpretive Political Science* (Abingdon, Oxon: Routledge, 2016), 3-28.

30 Se särskilt avsnitten "Erfarenhetsrum och förväntningshorisont" samt "Janusansiktet i Chicago" nedan.

31 För introduktion till olika historievetenskapliga metoder, begrepp och epistemologiska antaganden, se hela avsnittet "Modes and Schools of Historical Thought", i Chiel van den Akker (red.), *The Routledge Companion to Historical Theory* (Abingdon Routledge, 2022), 1-198.

Reinhart Koselleck – är det min övertygelse att denna ansats kan ge en mer nyanserad bild av aktörernas *erfarenhetsrum* och *förväntningshorisont*.³²

Erfarenhetsrum och förväntningshorisont

Min studie är aktörscentrerad, vilket innebär att Charles Merriams och Leo Strauss *egna* texter utgör undersökningens källmaterial.³³ Jag har huvudsakligen undersökt det empiriska material som har aktualiserats i *tidigare* forskning.³⁴ Genom att föra en dialog med forskningslitteraturen blir det möjligt att kombinera tre analytiska ”abstraktionsnivåer”: *deskriptivt* redogöra för aktörernas begrepp, *kritisera* periodisering av tidigare forskning och historiska narrativ och *diskutera* om det finns andra, mer troliga förklaringar.³⁵

Aktörsperspektivet kan konkretiseras med Reinhart Kosellecks ”kunskapskategorier” *erfarenhetsrum* och *förväntningshorisont* – vilka: ”styr de konkreta aktörerna i det sociala eller politiska skeendet”, och ”hänvisar till *människans temporalitet* och därmed, så att säga metahistoriskt, till historiens temporalitet”.³⁶ I den här undersökningen fungerar *erfarenhetsrum* och *förväntningshorisont* på två sätt. Dels, i metodologisk mening, är det ett analysverktyg för att undersöka ”sakförhållanden [begrepp] som redan har artikerats språkligt” i aktörernas *erfarenhetsrum*. Dels, i teoretisk mening, är de ett slags ”metahistoriskt” (historiografiskt) angreppssätt för att konkretisera aktörernas temporala orientering mellan det förflutna, samtiden och framtiden.

Begreppshistorisk analys

Koselleck använder ett tvådimensionellt perspektiv för att förstå relationen mellan a) konceptualisering (”the relationship of word to thing”) och b) begreppets *funktion*

---

32 Jfr. Gunnells kritik mot Koselleck och lärjungen Melvin Richter, idem, ”Time and Interpretations: Concepts and Conceptual Change”, *History of Political Thought*, Vol. 19, nr. 4, 1998: 641-658.

33 För distinktion mellan aktörscentrerad respektive idécentrerad undersökning, se Ludvig Beckman, *Grundbok i idéanalys* (Stockholm: Santérus, 2005), 15-19, 30-48.

34 För en fullständig källförteckning, se uppsatsens referenslista nedan.

35 Fritz Sager och Christian Rosser, ”Historical Methods”, i Mark Bevir, & R.A.W Rhodes. (red.) *Routledge Handbook of Interpretive Political Science* (Abingdon, Oxon: Routledge, 2016), 199-210. Se även Beckman, *Grundbok i idéanalys*, 15-19.

36 Koselleck, ”Erfarenhetsrum och förväntningshorisont”, 170.

i aktörens erfarenhetsrum.³⁷ Jag har kombinerat min inläsning av källmaterialet med att stryka under och notera relevanta delar i vilka aktörerna använder ord som är synonyma med temporalitet.³⁸ Genom att kronologiskt följa aktörernas texter och studera deras synkrona begreppsanvändning, blir det slutligen möjligt att förstå begreppen ur ett diakront tidsperspektiv.³⁹ Koselleck menade att begreppshistoria, i jämförelser mellan ett synkront och diakront perspektiv, både kan "serve as the basis for theories" och "examines thematically how such concepts change over time".⁴⁰ Detta understryker behovet av en intersubjektiv dialog mellan olika abstraktionsnivåer (erfarenhetsrum) och temporaliteter (förväntningshorisonter). Att arbeta med begreppshistorisk analys kräver således ett dynamiskt tidsperspektiv:

Concepts registering this [modern] change became "Janus-faced": facing backwards, they pointed to social and political realities no longer intelligible to us without critical commentary; facing forward to our own time, concepts have taken on meanings that may not need further explication to be directly intelligible to us. From this point on, we understand and conceptualize simultaneously.⁴¹

Tolkningen är således inte bara en öppen fråga i analysen av det empiriska materialet, den heuristiska metoden skärper även blicken på *förutsättningarna* för de frågor som ställts i tidigare forskning. Detta innebär, som Jens Bartelson har konstaterat: "The distinction between philosophical and historical approaches to the study of political thought itself necessarily must be *conceptualized* into existence".⁴²

Janusansiktet i Chicago

Uppsatsens titel, *Janusansiktet i Chicago*, kan läsas aforistiskt. Å ena sidan brukar Janusansiktet fungera som en allmän symbol för historien och framtiden. Å andra

---

37 Koselleck, "Introduction and Prefaces to the *Geschichtliche Grundbegriffe*", 18. Koselleck är intresserad av begreppets socialhistoriska-politiska, snarare än lingvistiska, funktion.

38 Det heuristiska valet av begrepp är *past, presence, future, history, contemporary, progress*. Jag har inte gjort en kvantitativ kartläggning av ordens frekvens, eftersom min studie syftar till att förstå de kvalitativa egenskaper (aktörernas förståelse av temporalitet). Jfr. Koselleck, "Introduction and Prefaces to the *Geschichtliche Grundbegriffe*", 18f; Nilsson, *Lexikal betydelseförändring I teori och praktik*, 64.

39 Bartelson framhåller här Saussure's term *langue*: "The meaning of concepts cannot be inferred from their relationship to thoughts, signs, or things, but only from the relations that hold between concepts within a larger system of such differences, a *langue*", idem, "Philosophy and History in the Study of Political Thought", 120.

40 Koselleck, "Introduction and Prefaces to the *Geschichtliche Grundbegriffe*", 21.

41 Koselleck, "Introduction and Prefaces to the *Geschichtliche Grundbegriffe*", 9.

42 Bartelson, "Philosophy and History in the Study of Political Thought", 121.

sidan, vilket är orsaken till att jag har skrivit ordet i singular, kan Janusansiktet symbolisera aktörernas antihistoricism. Ideologiskt var de varandras motsatser, historieteoretiskt förefaller de blicka mot diametralt olika horisonter, men ändå tillhör de samma statsvetenskapliga subdisciplin. Kan det vara deras distansering mot historievetenskaperna och det antihistoristiska perspektivet, som för dem samman? Kan det även vara så, att antihistoricismen är den moderna politiska teorins kännetecken?

Min arbetshypotes kan således motiveras ur två generella perspektiv. På ett *analytiskt* plan utvecklar jag en heuristisk ansats som skiljer sig från Gunnells och andra forskares approacher till statsvetenskapens historia. Med den utgångspunkten, på ett *empiriskt* plan, blir det möjligt att bidra med en ny och mer nyanserad kunskap om Merriams och Strauss förståelse av dåtid, samtid och framtid.⁴³ I anslutning till den ovan nämnda oklarheten i den tidigare forskningens bild av Strauss och Merriams antihistoricism, ska jag här ytterligare utveckla heuristiken med två historiografiska kategorier.

Anti-historicism: två historiografiska kategorier

Det viktiga för syftet i uppsatsens andra analyskapitel är två historieteoretiska motsatser, *presentism* och *klassicism*, vilka är de jag gemensamt kallar anti-historicism.⁴⁴ Introduktionen till dessa nedan är ingen uttömmande beskrivning. Begreppen är undersökningens *heuristiska* utgångspunkter – de fungerar i uppsatsens andra analyskapitel som ett sätt att diskutera och pröva huruvida aktörernas konceptualisering av temporalitet kan konkretiseras på ett nytt sätt, i förhållande till tidigare forskning. Jag ska här konkretisera begreppens initiala

---

43 Jag håller med Gunnell om att Kosellecks *Begriffsgeschichte* "like a number of similar projects in the field of political theory, was motivated by a critique of modernity", idem, *Political Theory and Social Science*, 132. Men om modernitetskritik (upplysningsfilosofin och utopiska ideologier) i sig skulle vara diskvalificerande, så förefaller också hela den postmoderna diskursanalysen vara i farozonen. Gunnells invändning kan exempelvis jämföras med postmodernisten Hayden White som menade att Kosellecks arbete "converges with that of Barthes, Foucault, and Derrida, all of whom have stressed the status of historiography as [political] discourse", idem, "Foreword", i Reinhart Koselleck, *The Practice of Conceptual History* (Stanford, CA: Stanford University Press, 2002), xiii.

44 Dessa begrepp förekommer exempelvis inom teoribildningen för internationella relationer (IR), se särskilt David Armitage, "The International Turn in Intellectual History" (2013), 232-252. Den vanliga utgångspunkten, även för Armitage, är emellertid att ställa dessa begrepp Cambridgeskolans kontextualism (från särskilt 1969 och därefter), men som framgått handlar denna undersökning om den *föregående* (1900-69) tidsperioden.

utgångspunkter, för att i slutet av uppsatsen återkomma till att diskutera dess relation i förhållande till aktörerna.

Presentism och behaviorism

I ontologisk mening är presentistens föreställning att endast ”the present” – nuet – är verkligt, vilket innebär att det förflutna och framtiden är två temporala objekt vilka *aldrig* finns närvarande eller samexisterande med nuet.⁴⁵ Enkelt uttryckt, det förflutna är analogier och framtiden är hypoteser, *verkligheten* går emellertid bara att finna i *nuet*. Med det sagt, kan här understrykas, att presentism är och har varit ett begrepp med skiftande innebörd.⁴⁶ Kritiker menar att presentism fungerar som ett sätt att tolka det förflutna ”in terms of present concerns”, med vilken presentistens avstår från uppgiften att förstå historiska aktörers intentioner i egen rätt, för att i stället agera som en moralisk domare (Machiavellis kvinnoösyn, etc.).⁴⁷ Försvarare invänder med att begreppet inte är så ”straightforward” och entydigt som kritikerna hävdar, inte minst eftersom svaren på såväl ontologiska som epistemologiska frågor om temporalitet är långt ifrån så självklara som kritikerna hävdar.⁴⁸ Rättshistorikern Samuel Moyn, för att nämna en forskare med ett presentistiskt perspektiv, menar att det kunskapen om det förflutna är beroende av samtidens förutsättningar. Även den motsatta position som Quentin Skinners historicism representerar bygger på en värdering av vilken kunskap samtiden är i behov av: ”Antiquarianism for its own sake is neither viable nor desirable”, konstaterar Moyn.⁴⁹

Det är inte bara mot historisterna som presentisterna riktar sin kritik. Även mot “Classism”—the idea that “only the high, or the great, or the highly educated, have been the subject, in general, of histories of the individual mind, or the individual self”.⁵⁰ Det senare begreppet syftar här snarare till en ideologisk konservatism och den kunskapsklyfta som gör att den övre medelklassen får en bättre ”klassisk”

---

45 E. J. Lowe, “Presentism”, i *The Oxford companion to philosophy*, (2005), 753.

46 Victoria Fareld, “Time”, i *The Routledge Companion to Historical Theory*, 558-571.

47 En framstående kritiker av presentistens perspektiv är Lynn Hunt, i ”Against Presentism” (AHA, 1 maj 2002).

48 David Armitage, “In Defense of Presentism”, *History and Human Flourishing* (2023), 44-69.

49 Samuel Moyn, *Human Rights and the Uses of History*, (2017), xii.

50 Cit. Emma Rothschild, “Arcs of Ideas: International History and Intellectual History” (2006), 222. Se även, David Armitage, “The International Turn in Intellectual History”, i *Rethinking Modern European Intellectual History* (2014), 242f.

bildning än arbetarklassens mer praktiska kunskap.⁵¹ I vilket fall som helst, innan vi går till det senare, bör här nämnas en av de främsta historieteoretikerna av presentism, François Hartog: ”This is what I call *presentism*, I use this word as an ideal type or a theoretical tool to describe the *current regime* where the *historical past* and *future* are *absent*”.⁵²

Klassicism och naturrättens modernitetskritik

Begreppet ”klassicism” förekommer i de flesta språk – exempelvis engelska, franska, italienska, ryska, tyska – för första gången under 1800-talet då det användes i *motsatt* betydelse till ”romanticism”.⁵³ Att begreppet uppkom så sent kan tyckas märkligt eftersom det ur ett temporalt perspektiv syftar till den period i de västerländska historieböckerna vi kallar antiken, från de grekiska stadsstaterna omkring 700-talet f. Kr till det västromerska rikets fall 476. Den som har tittat på Michelangelo, lyssnat på Mozart eller besökt de politiska byggnaderna i Washington förstår samtidigt att den antika estetiken (neoklassicism) har levt vidare även under senare tider. Men eftersom begreppet alltså tillhör 1800-talet har klassicism, ur ett semantiskt perspektiv, en *modern meningsbetydelse*: 1) som kritik mot romantikerna (historicister) och 2) som ett tidlöst (ahistoriskt) ideal.⁵⁴

”Classicism” går inte att hitta i referensverk som exempelvis *Encyclopedia of Political Theory*, vilket antagligen beror på att begreppet konventionellt förknippats i kulturhistorisk betydelse.⁵⁵ Det kan också bero på att i de få fall då det faktiskt förekommer inom politisk filosofi, har det haft en så mångskiftande betydelse – allt ifrån Carl Schmitt eller fascismen under Mussolini, till Milton Friedmans nyliberala marknadsekonomi – att det blivit omöjligt att läsa ut något meningsfullt i denna begreppsanvändning.⁵⁶ Den som tittar närmare på de politiska teoretiker som ägnar sig åt de ”klassiska” politiska filosoferna idag kan lägga märke till hur detta kombineras med en explicit kritik mot Cambridgeskolans contextualism

---

51 För bakgrund, se Berlin ”From Hope and Fear Set Free”, i *Concepts and Categories* (2013), 226-260.

52 François Hartog. ”Presentism and Beyond.”, (2020), 113.

53 För etymologi, se *Oxford English Dictionary*, s.v. ”classicism (n.), Etymology”.

54 Det finns förekommande fall där forskare, trots detta, använder det moderna begreppet *classicism* för att förklara antikens filosofi, jfr. Arnaldo Momigliano, *The classical foundations of modern historiography*, (1990).

55 Jfr. Mark Bevir (ed.), *Encyclopedia of Political Theory* (2010).

56 Jfr. Emmanuel Nnadozie, ”Neoclassical economics”, i *New Dictionary of the History of Ideas*, 618ff; samt, Johannes Türk, ”At the Limits of Rhetoric: Authority, Commonplace, and the Role of Literature in Carl Schmitt” (2016), 751-775

(historicism).⁵⁷ Exempelvis Melissa Lane, med sitt konstaterande att ”contexts are not species”, och eftersom ”elements of past contexts may be long-lasting”, behöver den politiska teoretiker ”do our thinking for ourself”.⁵⁸ Detta betyder givetvis inte att politiska teoretiker som sysslar med den klassiska politiska filosofin skulle beskriva sig som klassicister.⁵⁹ Men i deras kritik mot historicister – en konflikt, vilken vi som bekant kan jämföra med dess uppkomsthistoria⁶⁰ – ger oss åtminstone skäl att tillsvidare tillåta detta tredje begrepp fungera som en heuristisk utgångspunkt i undersökningen.

Uppsatsens disposition

Följande kapitel, utgår i undersökningens första frågeställning och är en begreppshistorisk redogörelse för aktörernas semantik och metodologiska diskussioner. Uppsatsens tredje kapitel använder de kategorierna ”klassicism” och ”presentism” för att heuristiskt utveckla, diskutera och konkretisera aktörernas förståelse av temporalitet i relation till den amerikanska institutionen (undersökningens andra frågeställning). Mot bakgrund av detta presenteras i kapitel fyra undersökningens generella slutsatser.

---

57 Jfr. Johan Tralau, “Tragedy as Political Theory”, 377-396.

58 Melissa Lane, “Doing Our Own Thinking for Ourselves: On Quentin Skinner’s Genealogical Turn” (2012), 82.

59 Tolkningar om att Strauss är en fadersgestalt för den amerikanska neokonservatismen, i vilket han anses argumenterat för Nietzsches relativism i politiskt tänkande, har varit starkt ifrågasatt av, inte minst, av statsvetaren Catherine H. Zuckert (en av Strauss tidigare studenter), För betydelsen av det antika, klassiska tänkandet i kontrast till de moderna filosoferna, se särskilt Catherine H. Zuckert & Michael P. Zuckert, *The truth about Leo Strauss: political philosophy and American democracy* (2006).

60 I etymologisk mening, jfr. ”romanticism” och ”classicism” i OED.

2. Två *samtidshistoriker*?

En inventering av semantik, begrepp och metodologi

I det här kapitlet ska vi, ur ett *praktiskt* perspektiv, undersöka Charles Merriams och Leo Strauss förstod relationen dåtid, samtid och framtid. Med praktiskt perspektiv menas här deras temporala semantik och begrepp – samt, avslutningsvis, en diskussion om deras syn på och användning av historievetenskapliga metoder.

Med ett diakront perspektiv frågar vi oss hur språket förändras över tid, till skillnad från ett synkront förhållningssätt som avgränsas till språkets mening vid en bestämd tidpunkt, tillfället då författaren skrev sin text. Eftersom Charles Merriam och Leo Strauss hade ett produktivt författarskap, kan det vid första anblick framstå som att de skrev fler monografier än vad dagens forskare skriver artiklar – deras böcker tar mer än både en och två hyllmeter i anspråk.⁶¹ I forskningen är det däremot endast ett fåtal av dessa som diskuteras i relation till Strauss och Merriams ”originella” bidrag till politisk teori.⁶² I Merriams fall framhålls särskilt avhandlingen (1900) samt två monografier om amerikansk politisk idéhistoria, medan *Natural Right and History* (1953) har beskrivits som Strauss viktigaste och med originella verk.⁶³

Merriams temporala semantik

Merriam använder orden *past*, *present*, *future* i en överraskande – för att vara tre böcker om idéhistoria – begränsad omfattning. I Merriams doktorsavhandling går

---

61 För bibliografier, material och urval, se vidare i inledningskapitlet.

62 För översikt, se Gunnell, ”The historiography of American political science” (1991), 13-34.

63 Bevir framhåller exempelvis denna betydelse av Strauss verk inom kontexten för subdisciplinen politisk teori, idem, *A History of Political Science*, 55ff.

dessa ord att räkna till två dussin. I hans två huvudverk i politisk idéhistoria, förekommer ordet *past* på blott ett 20-tal av 600 sidor.⁶⁴ Ur ett diakront perspektiv går det inte att se någon större språklig variation mellan avhandlingen (1900) och den senare monografin (1920), de nämnda orden fungerar som synonymer till *history* och *progress*.⁶⁵ Det som för våra syften är intressant handlar om huruvida dessa ord har någon *särskild* funktion i Merriams analys och vi kunde fråga oss om vilket syfte han har med att skriva om politisk idéhistoria?

It is, then, the purpose of this work to present a description and analysis of the characteristic types of political theory that have from time to time been dominant in American political life. An effort has been made throughout to discuss these theories in their relation to the peculiar conditions under which they were developed, and to keep in sight the intimate connection between the philosophy and the facts that condition it. Like all other political theory, American political ideas are of little importance aside from the great historical movements of which they are an organic part.⁶⁶

Om man ska tro Merriam på orden är det alltså inget teoretiskt arbete om historia, utan ett historiskt arbete om (politiska) teorier. Om man mot bakgrund av det tittar med ett synkront perspektiv på hur Merriams formulerar sitt temporala språk, finns det ingenting som talar emot denna deskriptiva-kontextualiserande syftesformulering. Läsaren får inte veta något om Merriams egna metodologiska, epistemologiska, ontologiska eller historieteoretiska ställningstaganden. Den explicita benämningen av sådana ord handlar inte om honom som ett tolkande subjekt, utan ett distanserat förhållningssätt till sitt forskningsobjekt. Merriams avsikt att historisera politiska idéer “in their relation to the peculiar conditions under which they were developed”, kunde beskrivas som en kontextuell ansats och jämföras med exempelvis inriktningar inom hermeneutiska tolkningstraditioner. Men det går inte, i semantisk-empirisk mening, att svara på om sådana tolkningstraditioner hade betydelse för hans analys.⁶⁷ Det vi kan konstatera är att Merriams kunskap inte tog sig uttryck i några explicita formuleringar om förutsättningarna i hans *tidiga* arbeten i politisk teori.⁶⁸ En av få värderande slutsatser som han uttrycker är att ”political *attitude* is of prime importance in any

---

64 De två förorden har exkluderats eftersom de, i PDF-upplagorna jag haft tillgång till, är skrivna av Sidney A. Pearson (Routledge, New York, 2017).

65 En typisk synonym användning, i vilket Merriam byter “history” mot “past”, är exempelvis: “This body of ideas has had in the past, and still has, a great hold on the political thought of the American”, idem, 1903, 240.

66 Merriam 1903, 44f.

67 Jfr. resonemangen om “the theory of the historical school”, Merriam 1900, 45-62.

68 Jfr. Merriam 1900; 1903; 1920.

analysis of American political thought”.⁶⁹ Vi ska därför stanna upp vid det faktum att Merriam framhåller att politiska attityder är av ”prime importance” – inte minst eftersom detta blivit ett nyckelord i forskningslitteraturens tolkningar.

John Gunnell menar att Merriam tillsammans med sin ”protégé” Harold Lasswell, präglades av ett ”commitment to Freudian theory”, en inspirationskälla som innebar att de ”early on turned to psychology for a paradigm”.⁷⁰ Gunnells kontextuella beskrivning att ”psychology dealt with mental phenomena such as belief, intention, and *attitude*” är givetvis riktig, och det finns uppenbarligen jämförbara nyckelord (*attitude*) mellan psykologisk teori och Merriams arbete i politisk teori.⁷¹ Men ur ett begreppshistoriskt perspektiv räcker det inte med kontexten, vi behöver också analysera Merriams texter för att kunna avgöra om exempelvis ”attityd” och Sigmund Freuds psykologiska teori är relevanta för att förstå vad Merriam menar. Dessvärre nämner inte Gunnell några hänvisningar till vilka av Merriams arbeten som lett honom till denna slutsats.⁷² När jag undersöker spår av Freud i Merriams arbeten i politisk teori visar det sig att det inte är österrikaren, utan den amerikanska rättsteoretikern och Chicagokollegan Ernst Freund som Merriam hänvisar till.⁷³ Huruvida det hos Gunnell är en namnförväxling kan vi inte veta, men antagligen är det i själva verket Merriams ”protégé” Lasswell som han kopplar till Freud. Exempelvis skriver Lasswell i boken *The Future of Political Science* (1963) att Sigmund Freud ”has influenced political science and many other fields of thought”.⁷⁴

Detta visar problemet med att låsa fast blicken på ”Chicagoskolan” som en statisk tankeriktning, inte bara i förhållandet mellan Merriam och hans studenter, men framförallt i det faktum att Merriams förhållande mellan dåtid och framtid, främst behöver bedömas på och tolkas i hans egna texter – en uppgift med vilken begreppshistorisk analys hjälper oss med.⁷⁵

---

69 Merriam 1920, 126.

70 Gunnell, *Political Theory and Social Science*, 68.

71 Gunnell, *Political Theory and Social Science*, 67.

72 I litteraturförteckningen nämner Gunnell dels Merriams avhandling (1900) och dels en antologi (1924) som Merriam tillsammans med Harry Elmer Barnes var redaktör för, idem 2011, 175.

73 Merriam 1920, 40, 113, 146-159.

74 Harold Lasswell, *The Future of Political Science*, 1963, 150.

75 Jfr. Gunnells kritik av Koselleck och resonemang avseende ”The Problem of Concepts”, Gunnell (1998), 642, 649, 651.

För att återvända till huvudpersonen. Vad Merriam menar med ”attityder” är i själva verket lika oklart som med andra termer: Den funktion han ger ordet i sin första monografi om amerikansk idéhistoria handlar en politikers (Jefferson) åsikter om en meningsmotståndare (Adams) idéer om det amerikanska styrelseskicket.⁷⁶ Någon teoretisk konceptualisering och konkretion kan vi inte läsa i dessa arbeten. Däremot är Merriam mer konkret i sina forskningsartiklar om statsvetenskaplig metod under 1920-talet:

The *new* politics will be a synthesis of many elements now found in the *older* and in the *newly* developing disciplines. Of fundamental significance is the *new point of view* and the *new* method afforded by what we call psychology; and politics can no more ignore it than we can ignore history or economics in their respective fields. What we are really striving to achieve is neither psychology as such, nor biology as such, nor history as such, nor economics as such, nor statistics as such, but the development of scientific method in the observation, measurement, and comparison of political relations.⁷⁷

Till att börja med kan vi konstatera att Merriam här *inte* avfärdar historiska studier, det han menar är att de *nya* psykologiska metoderna är av *lika* ”fundamental significance”. Detta kan jämföras med Mark Bevir som tvärtom hävdar att “Merriam argued that history was a *barrier* to the rise of a proper science of politics”.⁷⁸ Precis som hos Gunnell saknar Bevirs vederhäftiga slutsats hänvisningar till några explicita resonemang och begrepp hos Merriam. I jämförelser med vad Merriam själv skriver om förhållandet mellan historia och samtid, går det inte att finna stöd för Gunnells ”paradigm-tolkning” och Bevirs ”barriär-förklaring”. Det betyder inte att Merriams senare forskning är detsamma som den äldre, precis som framgår ovan är hans intresse för och förhoppningar om de nya kvantitativa och psykologiska metoderna i högsta grad ett nytt inslag i hans uppfattning av statsvetenskapen. Samtidigt kan vi fråga oss om Merriams uppskattning av moderniserade metoder innebär att han förvandlades till en positivistisk polemiker som ville skapa en barriär mot historien? Ett sätt att närma oss frågan är att titta närmare på Merriams bok *New Aspects of Politics* (1925), vilken Dorothy Ross menar representerar hans ”high point of Utopian scientism”.⁷⁹

Å ena sidan, skriver Merriam att rashygien och utbildning utgör ”two great mechanisms of [social]control that have never before existed in the same form”,

---

76 Merriam 1900, 129-147.

77 Merriam, “The Significance of Psychology for the Study of Politics” (1924) 488. Min kursivering.

78 Bevir, *A History of Science* (2022), 16.

79 Ross, *The Origins of American Social Science*, 455.

och det vore svårt att hävda annat än att denna föreställning är ett uttryck för en modernistisk utopi.⁸⁰

Å andra sidan, även om progressiva idéer om social ingenjörskonst grundas i en vetenskapsfilosofisk rationalism och modernistisk framstegsoptimism, är det inte självklart att Ross benämning ”utopian scientism” ger en bra bild av Merriams epistemologiska position. Scientism – som upplevde sin ”high point” under mellankrigstiden – kan konkretiseras som ett uttryck för kunskapsteoretisk positivism, och det faktum att Merriam i samma bok avfärdar positivismens frontfigurer gör att Ross beskrivning snarare skapar fler frågor, än någon bättre förståelse av författarens perspektiv.⁸¹ En bättre väg till en sådan förståelse kunde var att uppmärksamma Merriams, i kontrast till tidigare texter, mer *praktiska* resonemang om sitt förhållande mellan historia och samtidens nya möjligheter – ett perspektiv som vi ska återkomma till längre fram.

Strauss historieteoretiska begrepp?

Leo Strauss var 22 år gammal när han disputerade i filosofi vid universitetet i Hamburg. Sedan nazisternas maktövertagande flyttade Strauss som politisk flykting till USA, där han 1949 blev professor i Chicago.⁸² Samtidigt som västvärldens demokratier försökte förstå ondskans totalitet bakom Auschwitz murar, motiverades politiska teoretiker – vilka kom att kallas ”Cold War Liberals” – att diagnostisera samtiden och det moderna samhället.⁸³ Poängen med att nämna dessa kontextuella faktorer är att uppmärksamma det faktum att semantiken och begreppen inom politisk teori förändrades i *allmänhet* under efterkrigstiden – inte minst genom postmodernisternas maktkritiska diskursanalyser och ”lingvistiska

---

80 Merriam, *New Aspects of Politics*, 18f.

81 Merriam, *New Aspects of Politics*, 11.

82 Strauss teologiska tänkande och politiska erfarenheter som en flykting från nazismen utgör en huvudfåra i Strauss-forskningen, vilken står utanför ämnet för denna undersökning. För introduktion, se exempelvis, Eugene R. Sheppard., *Leo Strauss and the politics of exile* (2006); David Janssens, *Between Jerusalem and Athens: Philosophy, Prophecy, and Politics in Leo Strauss's Early Thought* (2008).

83 Tidiga och inflytelserika exempel är Karl Popper, *The Open Society and its Enemies* (1945); Hannah Arendt, *The Origins of Totalitarianism* (1951); Jacob Talmon, *The Origins of Totalitarian Democracy* (1952). För det kalla krigets idéhistoriska kontext, se Marcus Rossheim, ”To be, or not to be, a Cold Warrior” (2023).

vändningen” i slutet av 60-talet.⁸⁴ Till skillnad från Charles Merriams generation, skulle politiska teoretiker i Leo Strauss generation koncentrera sig på att problematisera ideologisk framstegsutopism, positivism och scientism.⁸⁵

Ur ett diakront perspektiv blir det tydligt att dåtid, samtid, framtid och liknande ord inte bara är ett återkommande inslag i Leo Strauss texter: Dessa är också ett i högsta grad framträdande tema i onomasiologisk snarare än semasiologisk mening.⁸⁶ Ur ett diakront perspektiv finner jag ingen större skillnad i förekomsten av eller betydelsen i de temporala orden över tid och den tendens som kan framhållas är därför att Strauss är konsekvent med den problembeskrivning som framgår redan i *The Political Philosophy of Hobbes* (1936). Eftersom den slutsatsen går emot tolkningen hos Allan Bloom, en av Strauss egna studenter, ska vi emellertid ägna det här avsnittet åt att diskutera detta mer ingående.

Allan Bloom menar att Leo Strauss ”development” kan delas upp i och förklaras med ”three phases”: 1) *pre*-Straussian; 2) ”his discovery of esoteric writing”; 3) “a complete abandonment of the form as well as the content of modern scholarship”.⁸⁷ Enklare uttryckt, först var Strauss en forskare med ett idéhistoriskt-deskriptivt förhållningssätt till politiska filosofer, såväl i det förflutna som samtiden. Därefter började han fördjupa sig i esoteriska texter och obskyra filosofer som få ens hade hört talas om, vilket visserligen bidrog till hans originella forskning, men också att han blev mer distanserad från den samtida forskningslitteraturen och kollegornas förnyelse av metoder och arbetsätt. Vilket enligt Bloom, slutligen, ledde till att Strauss stängde dörren till samtidens metodseminarier och forskningsdebatter – så att han, likt tjuren Ferdinand, kunde få vara ifred och ägna sig åt sina (omoderna) intressen. Det råder ingen tvekan om

---

84 Reinhart Koselleck, *Kritik und Krise* (1959); Michel Foucault, *L'Archéologie du savoir* (1966); Jacques Derrida, *De la grammatologie* (1967); Skinner, ”Meaning and Understanding” (1969); Hayden White, *Metahistory: the historical imagination in nineteenth century* (1973).

85 Strauss 1968, 217.

86 Kärnan i Strauss argumentation om temporalitet och användningen av historia finns väl sammanfattat i hans huvudverk *Natural Right and History*. (Chicago: University of Chicago Press, 1953). Jfr, idem, ”On Classical Political Philosophy” [1945], idem, ”Progress or Return? The Contemporary Crisis in Western Civilization” [1952]; idem, ”What Is Political Philosophy?” [1959] idem, ”The Three Waves of Modernity” [1975] i *An Introduction to Political Philosophy: Ten Essays* (Wayne State University Press, Detroit, 1989). En filosof som Strauss utelämnade i *Natural Rights and History* är Robin Collingwood, som han däremot skrivit om på andra ställen, se särskilt, idem, ”On Collingwood's Philosophy of History”, *The Review of Metaphysics*, Vol. 5, nr. 4, 1952: 559-586.

87 Med ”esoteric writing” menar Bloom detsamma som det klassiska (antika) tänkandet, Allan Bloom, ”Leo Strauss: September 20, 1899 - October 18, 1973”, *Political Theory* (1974), 372-392.

att Bloom ser upp till och idealiserar både ”formen och innehållet” i Strauss motsträviga förhållande till samtiden.⁸⁸ Samtidigt förefaller Blooms distinktion av tre olika utvecklingsfaser i Strauss tänkande vara mer linjär och måldriven, än processuell och resonerande.

Vi ska i det följande koncentrera oss på två texter och perspektiv, vilka representerar det Bloom kategoriserar som Strauss första respektive hans sista intellektuella fas. I förordet till den amerikanska upplagan av *The Political Philosophy of Hobbes*, skriver Strauss att boken – då 15 år efter den första upplagan – ”is, no doubt, in need of *considerable* revision”.⁸⁹ Strauss förklarar att han “assumed that political philosophy, as an essentially non-historical pursuit, is today in need of a critical study of its history; that such a critical history presupposes that one understand the great thinkers of the past as they understood themselves; that the history of political philosophy requires an adequate division into periods; and that only such a division can be considered adequate as corresponds to the self-consciousness of the actors, i.e. of the great political philosophers”.⁹⁰

Detta stycke är inte bara en god sammanfattning av det Strauss skrev om Hobbes, det ger oss en konkret insikt om han mer principiella inställning till: a) att historiska studier skulle vara *kritiska* och ämna till att förstå ”thinkers of the past as they understood themselves”; b) att den politiska idéhistorien kräver periodisering; c) att förutsättningen för syntesen (periodiseringen) är att den ”corresponds to the self-consciousness of the actors”. Det var få, förutom Strauss själv, som hade några invändningar mot vare sig tolkningen av Hobbes eller förhållningssättet som sådant. Faktum är att en samtida auktoritet inom Hobbes-forskningen, den brittiska statsvetaren Michael Oakeshott, framhöll att Strauss presenterat en av de mer originella och övertygande tolkningarna i samtida forskningslitteratur.⁹¹ Därtill, som Steven B. Smith påpekat, var boken om Hobbes det verk som inte bara uppskattades mest i allmänhet, utan också lovordad av dem som annars brukade kritisera honom.⁹²

---

88 Bloom skriver bland annat: “I believe our generation may well be judged by the next generation according to how we judged Leo Strauss”, idem, “Leo Strauss” (1974), 392.

89 Jfr. Strauss, *The Political Philosophy of Hobbes* (Oxford, At the Clarendon Press, 1936); idem, “Preface to the American Edition”, (Chicago, The University of Chicago Press, 1952), xx.

90 Strauss, “Preface”, *The Political Philosophy of Hobbes* (1952), xx.

91 Michael Oakeshott, “The Moral Life in the Writings of Thomas Hobbes”, i *Rationalism and other essays*, 312ff.

92 Steven B. Smith, “Leo Strauss”, i *Cambridge Companion*, 23.

Varför ville Strauss ändra på det som föreföll vara ett vinnande koncept? I sitt förord förklarar han att den främsta orsaken till hans misstag ”was inadequate reflection on the opening of Machiavelli's *Discorsi*”, och vid närmare granskning visade sig denna vara ”an attempt to restore something lost or forgotten rather than as an attempt to open an entirely new vista.”⁹³ Med andra ord menar Strauss att den tolkning som han argumenterat för i första upplagan (1936) gick för långt i antagandet om att Thomas Hobbes var den första moderna politiska filosofen, eftersom detta – i hans omläsning av *Discourses* – utelämnade det faktum att det hos Machiavelli fanns idéstoff som *både* pekade mot det klassiska tänkandet *och* den moderna politiska filosofin. Att funderingarna i det nya förordet stimulerade fler tankar förstår vi i det faktum att Strauss började skriva en ny monografi, men den här gången om heter boken *Thoughts on Machiavelli* (1958).⁹⁴

Att Allan Bloom ser denna bok som Strauss intellektuella slutstation är tydligt. Inte bara kallar Bloom boken för ett ”philosophy kit”, den är också ett slags manifest för ”a way of life”. Genom sitt arbete försökte han överbrygga den temporala bron mellan ”modernity to antiquity”, i hoppet om att utveckla en ny renässans: ”a third humanism”.⁹⁵ Bloom försöker rädda ”the form and content” av Strauss arbeten i politisk teori, medan Gunnell, som nämndes ovan, dömer ut ”discussion of the past, present and future of liberal democracy” eftersom ”the meaning and accessibility of the classical teaching is part of a story that belongs to an ultimately paradoxical and impossible enterprise”.⁹⁶ Mot bakgrund av att Strauss tidiga arbeten har hyllats även av hans kritiker, kunde det tyda på att Blooms betoning av tre utvecklingsfaser är riktig, eftersom det förklarar varför hans alltmer okonventionella approach till sitt ämne väckte kritik från kollegorna. Samtidigt, om det stämmer, förefaller betydelsen av Strauss approach och forskning om politiska tänkare reduceras till en fråga om huruvida läsaren delar hans normativa (naturrättsliga) och renässanshumanistiska antaganden: Avvisandet av Strauss

---

93 Strauss, ”Preface” (1952), xxi.

94 “*Discourses* is manifestly held together by no other bond than that supplied by the identity of trans-historical subject matter (gratitude, character of the multitude, etc.). When Machiavelli says that something will be discussed “in its place”, he means that it will be discussed in its place within his plan and *not* in its temporal place”, Strauss, *Thoughts on Machiavelli* (1958), 97. Min kursivering av begreppen.

95 Bloom “Leo Strauss”, 390.

96 Gunnell, “Political Theory and Politics”, 359.

politisk-teoretiska mål, döljer sikten för den metod med vilken han gjorde till sin egen och den kunskap som han med densamma skapade.⁹⁷

Även om Cambridgeskolans företrädare intog en diametral approach än Strauss, och även om Quentin Skinner invände⁹⁸ mot Chicagoprofessorns tolkning av Machiavelli och Hobbes, så saknas inte likheter med J. G. A. Pococks utgångspunkt: "I see Machiavelli, as he saw himself, as one concerned with the statement of 'ancient' values under 'modern' conditions".⁹⁹ Dessutom sysslade varken Cambridgeskolans företrädare eller Strauss med politiskt tänkande i allmänhet, deras studieobjekt var västvärldens främsta politiska tänkare och i denna litteraturkanon var filosofer viktigare än politiker:

I *prefer* therefore the *term* political philosophy which does not imply these assumptions. By political philosophy, we understand the coherent reflection carried on by politically minded people, concerning the essentials of political life as such, and the attempt to establish, on the basis of such reflection, the right standards of judgment concerning political institutions and actions; political philosophy is the attempt to discover *the* political truth. Accordingly, I would not speak of the political philosophy of Hitler, e.g., Hitler being not interested in truth and relying on intuition rather than on methodic reflection. It is legitimate, however, to speak of the political *thought*, or of the political *ideas*, of the Nazis. All political philosophy is political thought, but not all political thought is political philosophy.¹⁰⁰

Detta kan vi jämföra med Quentin Skinners slutsats angående värdet och syftet att studera idéhistoria – dialogen mellan filosofisk analys och historiskt källmaterial, begreppens diakrona förändring i relation till ideologiska förutsättningar:

My second general conclusion concerns the value of studying the history of ideas. The most exciting possibility here is that of a dialogue between philosophical analysis and historical evidence. The study of statements uttered in the past raises special issues and might yield insights of corresponding philosophical interest. Among the topics that might be more brightly illuminated if we were to adopt a strongly diachronic approach, one thinks in particular of the phenomenon of conceptual innovation and the study of the relationship between linguistic and ideological change.¹⁰¹

Denna jämförelse ska inte misstolkas som att Strauss och Skinners temporala konceptualisering var samma sak. Min poäng är att deras intresse var förhållandet mellan 1) filosofi (teori) och idéhistoria; 2) utifrån både ett synkront och diakront

---

97 Jfr. Strauss: "Studying the thinkers of the past becomes essential for men living in an age of intellectual decline because it is the only practicable way in which they can recover a proper understanding of the fundamental problems. Given such conditions, history has the further task of explaining why the proper understanding of the fundamental problems has become lost in such a manner that the loss presents itself at the outset as a progress", idem, "On Collingwood's Philosophy of History", 585f.

98 Skinner invänder att "Strauss simply by saying that this must be a case in which the writers were unable to say what they meant so that their meaning must be decoded by reading between the lines", idem, "Meaning and Understanding", 32.

99 J. G. A. Pocock, *The Machiavellian Moment*, (1975), 564.

100 Strauss, "What Can We Learn from Political Theory", 516.

101 Skinner, *Regarding Method*, 87.

perspektiv – med vilket; 3) de förstod att förutsättningen för sådana studier var beroende av epistemologiska, metodologiska och temporala förutsättningar. Det är lätt att glömma det faktum att Skinner fick utstå kritik de som hade ett ännu mer relativistiskt förhållningssätt till politisk teori och historia. Exempelvis behövde Skinner försvara sig gentemot John Gunnell som menade att dennes approach var ”a *particular epistemology of historical understanding*” – i en text där Gunnell också är skeptisk till om forskning i politisk teori är möjligt i praktiken.¹⁰²

Min poäng i detta avsnitt har varit att framhålla hur Strauss temporala ord är riktade mot och begreppsliggörs inom ett särskilt betydelsefält. I kontrast till Bloom som influerades läromästaren Strauss sista ”utvecklingssteg”, vilket han kontrasterar mot de två föregående stegen som tillhörde Strauss tidiga tänkande, menar jag att ett sådant ”linjärt” eller entydigt narrativ skymmer sikten för det faktum att Strauss präglades av en temporal semantik: Orden var inga autonoma enheter utan stod i relation till varandra – på ett sätt som ger oss förutsättningen att diskutera dess historieteoretiska förutsättningar i nästa kapitel. I kontrast till Gunnell, slutligen, menar jag att det inte är Leo Strauss förhållande mellan dåtid, samtid och framtid som är ”paradoxal”: Det paradoxala är att Gunnell, som framgått även i hans kritik mot Skinner, inte bara är skeptisk mot att politisk filosofi (teori) är möjligt i praktiken, hans slutsatser – om både aktörerna och subdisciplinen – bygger på att han avvisar möjligheten till att ”a *particular epistemology of historical understanding*” skulle ha en funktion att fylla i dessa studier. Mitt argument, däremot, är att det är med hjälp av en epistemologisk och historieteoretisk utgångspunkt som vi kan närma oss Leo Strauss begrepp med nya frågor.

Historievetenskaplig metod?

Mot bakgrund av hur mycket kritik som har riktats mot Strauss sätt att bedriva sin forskning, skulle man kunna förvänta sig att kritikerna är tydlig med problembeskrivningen av Strauss metodologiska förhållningssätt. Gunnells kritik mot Strauss handlar alltså inte om dennes metod utan om Gunnells egen reservation mot att forskning om politiskt tänkande kan inbegripa epistemologi, vilket inte har

---

102 “Quentin Skinner's work represents yet another example of a move towards [historical-epistemological] theory”, Gunnell, “Why there Cannot be a Theory Politics”, 527.

gjort det lättare för forskare att konkretisera Strauss metod i praktiken.¹⁰³ Det blir inte enklare när man inser vem, utöver Gunnell, som är den mest framträdande kritikern av Strauss metod – Quentin Skinner.¹⁰⁴ Inte bara eftersom Gunnell är principiellt skeptisk mot Skinner, utan också genom det faktum att Skinner är kritisk till Gunnells bristande epistemologiska förståelse.¹⁰⁵ Det ligger utanför syftet med den här undersökningen att reda ut deras invändningar mot varann, men det kan likväl vara värdefullt att notera att det inte nödvändigtvis är Strauss metod som är kontroversiell – det kunde också handla om att frågan om *hur* man tolkar politiskt tänkande saknar lika mycket konsensus i litteraturen idag, som den gjorde under Strauss tid.¹⁰⁶

The Idea of Method

Vilken var Leo Strauss metod i sitt arbete med idéhistoriska och filosofiska texter? Vad gäller explicita övervägningar i metodfrågor behöver man först och främst skilja mellan Strauss *egna* svar på dessa frågor och hans idéhistoriska *beskrivning* av hur andra tänkare svarat på dessa frågor.¹⁰⁷ Det korta svaret på frågan är att han sa väldigt lite om det förra, men väldigt mycket om det senare. Detta innebär, utifrån ett empiriskt perspektiv, att det är problematiskt att urskilja en ”Straussian Approach” – av det enkla skälet att Leo Strauss inte förklarade *hur* han gick till

---

103   Precis som Nathan Tarcov har konstaterat innehåller John Gunnells tolkning ”some common misunderstandings of Strauss's work”, idem, ”Tradition and Interpretation in the Work of Leo Strauss”, 6.

104   För en mer utförlig redogörelse av Skinners kritik, jfr. Rafael Major som menar att: “Skinner attacked the scholarship of Leo Strauss in order to establish the Cambridge approach. Contrary to Skinner, I argue Strauss too has a concern for genuine historical understanding”, idem, “The Cambridge School and Leo Strauss”, 477.

105   Quentin Skinner, *Visions of Politics: vol. 1. Regarding Method* (Cambridge: Cambridge University Press, 2002), 46.

106   Ingen av nämnda forskare som diskuterat kritiken mot Strauss, har problematiserat det faktum att Skinner och Gunnell är lika reserverade mot varann som de är av Strauss, exempelvis placerar till och med Tarcov Gunnell i samma metodologiska skola som Skinner och Pocock, idem, ”Tradition and Interpretation in the Work of Leo Strauss”, 5f, 16. Det kan jämföras med senare forskning om Strauss ”approach” till historien, vilka i stället utelämnat förhållandet mellan Gunnell och Skinner, jfr. Zuckert, ”The Straussian Approach”, 24-35; Keedus, *The Crisis of German Historicism*.

107   Exempelvis: Om man vill förstå hans praktiska tillvägagångssätt är det en särskilt dålig idé att börja med *Natural Right and History*, eftersom denna uteslutande handlar om en historiografisk redogörelse för den klassiska filosofins nedgång och den moderna vetenskapens uppgång, i vilket svaren på metodfrågor inte är hans egna utan en beskrivning av Max Weber, Thomas Hobbes, jfr. *ibid*, 76-80, 171-194.

väga i *praktiska* ordalag.¹⁰⁸ Faktum är att Strauss ansåg att modern vetenskap, till skillnad från klassisk filosofi, hade en för stor tilltro till metodologi. ”The *idea of method*” var en modern tanke som uppkom under 1600-talet och den blev populär eftersom den antogs kunna kopplas till samhällets framstegspotential: ”mathematical problems which formerly could not be solved by the greatest mathematical geniuses are now solved by high-school students”.¹⁰⁹ Problemet var att metoden som idé – och implikationen att den ledde till samma framsteg som i matematiken – var att den “greatly preoccupied” modern statsvetenskap.¹¹⁰ I stället behövde studenter i politiskt teori behövde lära sig ”reading between the lines”, med vilket Strauss menade att en text i ämnet inte kan läsas bokstavstroget, *prima facie*, eftersom vad studenten behövde lära sig att tänka självständigt.¹¹¹ Den statsvetenskap som bygger på den moderna metodens idé, förutsätter att det politiska språket kan vara ”perfectly clear and distinct and at the same time entirely provisional; its terms are meant to imply hypothesis about political life”.¹¹² Trots att det politiska livet, erfarenheterna och tankarna, är långt ifrån lika entydiga som matematiska ekvationer, är det en konsekvens av den moderna metodens idé att statsvetare blivit ”dogmatiskt” instängda i en artificiell terminologi som hos Strauss framstår som varken logisk, historisk eller förankrad i människors politiska erfarenheter.¹¹³

I förordet till *History of Political Philosophy* skriver Strauss tillsammans med sin kollega Joseph Cropsey att boken författades med syftet att introducera ”students of political science to political philosophy (...) in the belief that in order to understand any society, to analyze it with any depth, the analyst must himself be

---

108 Strauss följer här sin förebild Sokrates som inte primärt var intresserad av hur-frågor utan *vad*-frågor: ”Socrates presupposed that knowledge of the whole is, above all, knowledge of the character, the form, the essential character of every part of the whole (...) he did not simply turn away from the study of the natural things, but originated a new kind of the study of the natural things – a kind of study in which, for example, the nature or idea of justice, or natural right (...) is more important than, for example, the nature of the sun”, idem, *History of Political Philosophy*, 5. Att detta har lett till missförstånd uppenbaras i Skinners kritik mot att Strauss ”does not hesitate to assume that a tone of denunciation is appropriate to his stated aim of trying to ‘understand’ Machiavelli’s works”, Skinner, *Regarding Method*, 64.

109 Strauss, “Progress or Return? The Contemporary Crisis in Western Civilization” [1952] *An Introduction to Political Philosophy* (Detroit: Wayne State University Press, 1989), 236f.

110 Strauss, “On Classical Political Philosophy” [1945] *An Introduction to Political Philosophy: Ten Essays* (Detroit: Wayne State University Press, 1989), 59f.

111 Strauss, *Persecution and the Art of Writing* (Chicago: University of Chicago Press, 1952), 30.

112 Strauss, ”An Epilogue”, i *An Introduction to Political Philosophy* (Detroit: Wayne State University Press, 1989), 147.

113 Jfr. Strauss kritik mot ”uses of sociological or psychological theories”, ”An Epilogue”, 148. För Strauss kritik mot dessa teoriers försök att motbevisa religionen och metafysikens betydelse, se Smith, *Reading Leo Strauss*, 23-83.

exposed to these enduring questions and be swayed by them”.¹¹⁴ Skinner, med hänvisning till detta förord, invänder mot deras idé om att forskning om det politiska tänkandets historia handlar om eviga och tidlösa frågor.¹¹⁵ För Skinner är det emellertid inte en metodologisk invändning, utan precis som kritiken mot Strauss värdering av Machiavelli handlar det även denna gång om ett kategoriskt avfärdande mot Strauss *motivering* av deras gemensamma ämne. Det går i relation till detta att fråga sig varför Skinner utelämnar fortsättningen på motiveringen, med vilken Strauss och Cropsey skriver att boken avser adressera ”those who *do not* believe that political science is scientific as chemistry and physics are” – det senare torde förena dem och i stället kunna jämföras med övriga statsvetenskapliga metoder, som den yngre Robert Dahl och David Eastons behaviorism. Möjligen är det Skinners polemik som har gjort att det saknas forskning som jämfört likheterna mellan hans och Strauss hermeneutiska antaganden.¹¹⁶

I ovan har jag problematiserat Skinners kritik av Strauss ”approach”. Bortsett från Skinner, emellertid, har bland andra Liisi Keedus uppmärksammat en brevväxling mellan Strauss och den tyska historiefilosofen Hans-Georg Gadamer.¹¹⁷ Från detta källmaterial argumenterar Keedus att medan hon förvisso inte vill ”downplay the radical, at times eccentric, bent of Strauss’s antihistoricism” – så är det ändå hennes övertygelse att ”his own approach was profoundly indebted to German historical traditions” och därför, slutligen, har många överskattat ”his antihistoricist stance”.¹¹⁸ Är Keedus tolkning att Strauss forskning präglades av den tyska historievetenskapliga traditionen och att antihistoricismen åtminstone delvis är en övertolkning av hans perspektiv? Strauss skriver förvisso till Gadamer att ”Surely my horizon is enlarged if I learn something important”, men samtidigt skriver han också att ”I do *not* believe however that this state of things is brought out when one speaks of ‘a fusion of horizons’”.¹¹⁹ Anledningen till att Strauss inte

---

114 Strauss och Cropsey, ”Preface”, *History of Political Philosophy*, xiii.

115 Skinner, ”Meaning and Understanding”, 5.

116 Jfr. Keedus som i sin diskussion om Strauss hermeneutik utelämnar jämförelser med Skinner, *The Crisis of German Historicism*, 103-119; samt, Major som anmärkningsvärt utelämnar hela den hermeneutiska tolkningstraditionen i sin jämförelse av Strauss och Skinner, idem, ”The Cambridge School and Leo Strauss”, 477-485.

117 Strauss, ”Correspondence with Hans-Georg Gadamer Concerning Wahrheit und Methode” [1961], *Independent Journal of Philosophy*, Vol. 2, 1978: 5-12

118 Keedus, *The Crisis of German Historicism*, 118.

119 Strauss, ”Correspondence with Hans-Georg Gadamer”, 6.

kan skriva under Gadammers "theory of hermeneutics" är att han inte är intresserad av någon psykologisk del av medvetandet – utan av idéer som logiska delar i ett deduktivt system.¹²⁰

A History of the Process of Political Thinking

Till skillnad från den tidiga forskningen om de amerikanska teoriernas historia, är Charles Merriam mer explicit och reflexiv om sin metodologi:

Trained in the historical and comparative method, (...) I am *not* unmindful of the significance of the study of the history of human experience; nor, trained in public law, am I un- mindful of the value of the juristic approach to the problems of political theory and practice. That economics and sociology have contributed lavishly to the development of politics and government I should be the first to insist. In suggesting that politics sit around the table with psychology and statistics and biology and geography, I am *not* suggesting that we ask our older friends to go. *Only this*: politics must follow its problem wherever the problem leads.¹²¹

Vilket leder oss vidare till Merriams *explicita* förhållande mellan historia och hans egen statsvetenskapliga analys:

A history of the *process* of political thinking, as *distinguished* from the history of political theory, would be very valuable. Such a close analysis of the *methods* of political reasoning is in fact indispensable.¹²²

Hos den äldre generationens statsvetare finner vi en historiografi som präglades av nationalistiska tendenser, det som ibland kallas "amerikansk exceptionalism".¹²³ En tendens som också går att finna i Merriams huvudverk i politisk idéhistoria som diskuterades ovan.¹²⁴

Poängen Merriam vill göra nu (1925) är däremot att tillämpa en mer kritisk approach: *Förutsättningarna* för forskningens resultat är ett processuellt förhållande mellan metoder och teoretiskt tänkande. Insikten om att tidigare forskning står i relation till sådana kunskapsprocesser aktualiserar den politiska teoretikerns användning av vetenskapshistoria: Att titta i backspegeln reflekterar behovet av att skärpa blicken samtidigt metodologi – en förutsättning för att den

---

120 Strauss, "Correspondence with Hans-Georg Gadamer", 11.

121 Merriam, *New Aspects of Politics*, xiii. Min kursivering.

122 Merriam, *New Aspects of Politics*, 217. Min kursivering.

123 Jonathan Israel, *Expanding Blaze: How the American Revolution Ignited the World, 1775-1848* (Princeton: Princeton University Press, 2017), 600-614.

124 "America's greatest gift to humanity has been the establishment of a democratic government over a wide extent of territory during a long period of time — a phenomenon with which the world was unfamiliar; and the persistent advocacy of high ideals of democracy, liberty and equality, immensely effective even when only in part realized", Merriam 1920, 344.

kumulativa forskningsprocessen ska kunna göra framsteg.¹²⁵ Detta är inget paradigmskifte som vänder ryggen *bort* från historien, snarare är det en insikt om att samtidens forskningsresultat reflekterar de teoretiska förutsättningar som föregått dem. Det Merriam nu menar är ”indispensable” är en ”close analysis of the *methods*” och ”history of the *process*” av politiskt tänkande. I den riktningen kan vi problematisera den närmast cementerade bilden om den ”senare” Merriam, som byggde en ”barriär” mot det förflutna och bara var intresserad av scientistiska studier och progressiv ideologi. Tvärtom kunde vi läsa de senare texterna, från 20-talet och framåt, som ett *nytt* sätt att använda temporalitet i arbetet med politisk teori – huruvida detta kan konkretiseras, är ett ämne som vi ska återvända till i nästa kapitel.

---

125 Jfr. Almond som i sin analys av dessa texter (Merriam 1925) menar att “Merriam was a believer in the “enlightenment” and “progress.” Science was to be the instrument of professional progress. Political science was to *move beyond* its historical, legal, and philosophical methods”, idem, *Ventures in Political Science Narratives and Reflections*, 71.

Innan jag lämnar mitt ämne för gott skulle jag vilja kasta en sista blick på alla de drag som präglar Nya världens ansikte.

Alexis de Tocqueville
Om Demokratien i Amerika (1840)

3. Antihistoricismens olika ansikten

I det här kapitlet fortsätter jag använda mig av Reinhart Kosellecks perspektiv, vilket hjälper oss att skärpa blicken på relationen mellan temporalitet och aktörernas analys av politiska idéer.¹²⁶ Som vi har sett i föregående kapitel är det de moderna filosoferna – i Merriams fall särskilt amerikanska doktrinerna och presidenterna – som karakteriserar *likheterna* i deras temporala semantik.¹²⁷ Innebär dessa likheter att de har samma förståelse av temporalitet i relation till politisk teori? Ett sätt att närma oss den frågan är att utforska olikheterna i deras temporala uppfattningar, i vilket ansatsen är att utkristallisera två olika porträtt av antihistoricismen Janusansikte. Samtidigt, eftersom ansatsen utan vidare avgränsningar skulle överstiga utrymmet i denna uppsats, är den praktiska frågan *var* vi kan finna en bra utgångspunkt som gör det möjligt att diskutera aktörernas antihistoricism utifrån kategorierna presentism respektive klassicism?

Möjligheterna kunde vara flera, men härvid har jag 1) genom Kosellecks *Sattelzeit* valt en teoretisk utgångspunkt som har utelämnats tidigare forskning; 2) ställt denna i relation till Strauss och Merriams analys av politiska filosofer i ”nya världens” begynnelse, vilket; 3) konkretiseras i ett hos aktörerna särskilt analysobjekt – den politiska och rättsteoretiska grunden för den amerikanska självständighetsförklaringen.¹²⁸ Jag vill understryka det faktum att det – till skillnad

---

126 I det här kapitlet, mer konkret, i anslutning till Kosellecks historiografiska kategorier ”Sattelzeit”, ”Erfarenhetsrum” och ”Förväntningshorisont”, vilka har förklarats i uppsatsens metodavsnitt ovan.

127 Se sista avsnittet i föregående kapitel.

128 Den sista punkten om aktörernas studieobjekt – av den teoretiska grunden för den nya, moderna världen och amerikanska självständighetsförklaringen – ska *inte förväxlas* med mitt teoretiska studieobjekt (aktörernas temporalitet).

från tidigare forskning¹²⁹ – *inte* handlar om varken den amerikanska revolutionens eller aktörernas ideologiska förutsättningar i sig. Eftersom Kosellecks perspektiv har aktualiserats av teoretiker inom internationella relationer, kan här upprepas att det följande fortsätter att koncentreras kring aktörernas teoretiska begreppsliggörande av temporalitet, inom den intellektuella och vetenskapshistoriska kontext de tillhör.¹³⁰ Poängen är Merriams och Strauss förhållande mellan erfarenhetsrum (samtid) och förväntningshorisont (framtid) i sina idéhistoriska analyser. Det finns emellertid, som vi ska se, ramar och gränslinjer för den moderna temporalitet som dessa analyser handlar om.

Sattelzeit – den moderna tidens struktur

En central tes i Kosellecks historiografi är att perioden mellan 1750 och 1850 utgjorde en övergångsperiod (*Sattelzeit*) till modern tid – denna period, vilken är en temporal process vår egen tid tillhör och präglas av, konkretiseras av en ”tidlig differens i nuet genom att asymmetriskt sätt knyta det förflutna och framtiden till varandra”.¹³¹ Koselleck konstaterar bland annat: ”progress and historicism, apparently mutually contradictory, offer the face of Janus — the face of the nineteenth century”.¹³² Den moderna människan bildar – ”medvetet eller omedvetet” – således en uppfattning om politiska begrepp genom en ”prognostisk struktur”. Enklare uttryckt: ju större förväntan hon har på framtiden som en ”linjär” *framstegsprocess*, desto mer eftersträvas progressiva ”mål som innehåller mer av önskningar än den hittillsvarande historien har förmått uppfylla”.¹³³ Detta är den nya tidens kännetecken, menar Koselleck och ”för att karakterisera vad som händer när en ny tid bryter in” fortsätter han med ett exempel från den franska filosofen

---

129 Kontrasten blir uppenbar inte bara i forskningen om Strauss och Merriam, utan i det faktum att 1) litteraturen om den amerikanska revolutionens idéer koncentreras på ”ideological origins”; 2) historieteori i allmänhet och Koselleck i synnerhet helt har utelämnats, jfr. Bernard Bailyn *The Ideological Origins of the American Revolution*; Jonathan Israel, *The Expanding Blaze: How The American Revolution Ignited the World 1775-1848*, Jennifer Ratner-Rosenhagen, *The Ideas That Made America*.

130 Jfr. exempelvis Duncen Bell som funnit Kosellecks analys av begreppet ”crisis” särskilt relevant, idem, *Reordering the World*, 171. För ett bredare, metodologiskt perspektiv i denna kontext, se David Boucher, ”History of International Thought: Text and Context” (2018), särskilt, 21-34.

131 Koselleck, ”Erfarenhetsrum och förväntningshorisont”, 177.

132 Koselleck, *Futures Past*, 60.

133 Koselleck, ”Erfarenhetsrum och förväntningshorisont”, 160.

Alexis de Tocqueville som ”sysselsatte sig med hur moderniteten bryter sig ut ur tidigare tiders kontinuitet”.¹³⁴

Vad kännetecknar den *moderna statsvetenskapen*? Alexis de Tocqueville förklarade att ”vad man i aristokratiska tidevarv begår av vetenskaperna är framför allt intellektuella fröjder; i demokratiska [tidevarv] är det däremot kroppsliga”.¹³⁵ Med det menade han att den äldre politiska vetenskapen var en filosofisk strävan för den privilegierade samhällsklassens upphöjda och abstrakta ”kärlek till sanningen”. I kontrast till demokratins tidevarv, som börjar med den amerikanska självständighetsförklaringen, blir vetenskapen relevant för den stora folkmassan som alltid vill få en bättre levnadsstandard och livsvillkor.¹³⁶ Det som konstituerar den moderna demokratins principer är alla människors jämlika möjlighet att få ett bättre liv, och vetenskapens relevans består i att bidra till praktisk kunskap som förverkligar denna amerikanska dröm.¹³⁷ I USA, framhåller Tocqueville, förser den nationella doktrinen varje amerikan ”med en uppsättning helt färdiga åsikter och befriar honom därigenom från ansvaret att bilda sina egna” – tiden för teoretiska diskussioner är förbi, i ett *amerikanskt erfarenhetsrum* segrade demokratin över aristokratin.¹³⁸ Statsvetenskapens relevans kan således beskrivas som ett studium av och förutsättningarna för detta moderna och demokratiska erfarenhetsrum – i vilket forskarens uppgift är att diagnostisera samtiden i förhållandet mellan historia och framtidsförväntningar. I den *nya världen* och *moderna* tidens början finner vi den amerikanska självständighetsförklaringen (1776) och revolutionen mot brittiska kolonisatörer i centrum. Koselleck skriver att ”The American War of Independence turned the moral certainty that the key to the end of the crisis lay in

---

134 Koselleck citerar bland annat Tocqueville's sats ur *Om Demokratin i Amerika*, ”Genom århundradena söker jag mig bakåt i tiden ända till den mest avlägsna antiken, men jag finner ingenting som påminner om det som nu utspelas inför mina ögon. Det förlutna kastar inget ljus över framtiden, och det mänskliga intellektet trevar sig fram i mörker”, idem, ”Historia Magistra Vitae”, 63f. Jfr. Alexis de Tocqueville, *Om Demokratin i Amerika II* [1835-40], (Stockholm: Atlantis, 1997), 424.

135 Tocqueville, *Om Demokratin i Amerika II*, 70.

136 ”Varje ny metod som på en kortare väg leder till rikedom, varje maskin som minskar arbetsinsatsen, varje hjälpmedel som minskar produktionskostnaderna, varje upptäckt som underlättar och ökar njutningarna förefaller vara det mänskliga intellektets mest storslagna bedrift för människor med en sådan [demokratisk] sinnesförfattning, Tocqueville, *Om Demokratin i Amerika II*, 70f.

137 Som Jefferson formulerade denna vision: ”We hold these truths to be self-evident, that all men are created equal, that they are endowed by their Creator with certain unalienable Rights, that among these are Life, Liberty and the pursuit of Happiness”, i *Declaration of Independence* (4 juli 1776).

138 Tocqueville skriver vidare: ”Det finns således ett stort antal teorier på filosofins, moralens eller politikens område som var och en lägger sig till med i förlitan på allmänhetens omdöme, idem, *Om Demokratin i Amerika II*, 29.

the critical separation of morality and immorality into an *historical fact* and *political truth*".¹³⁹ I det följande ska vi utifrån Kosellecks historieteori om denna övergångsperiod, närma oss aktörernas förhållande mellan historisk kunskap och politiska övertygelser, med förhoppning om att urskilja nyanserna i deras förståelse av förflutna, samtiden och framtiden.¹⁴⁰

Framsteg: presentistens förväntningshorisont

I följande avsnitt ska vi koncentrera oss på hur Merriam konceptualiserar framsteg, fortskridande och förväntan. Empiriskt kan vi närma oss detta i Merriams användning av begreppet "progress", vilket har samma temporala (framåtskridande) innebörd på svenska som på engelska.¹⁴¹ Samtidigt menar Koselleck att progress – tillsammans med "development"; "history as such"; "revolution" – ingår i ett begreppssystem vilket under 1700-talet blev ett sätt att beskriva historien och tillskriva historisk förändring en temporal mening.¹⁴² Idéer som att "det var bättre förr" hade ingen plats i "the philosophy of progress", tvärtom fungerade historisk kunskap som en moralisk-politisk kompass, med vilken det förflutna blev relevant endast i den utsträckning det bekräftade samtidens förväntan på en bättre framtid.¹⁴³ Det är denna historiografiska samtidsrelevans och moraliska förväntningshorisont som ledde till "the crisis of historicism".¹⁴⁴

Det är mot bakgrund av denna föreställningsvärld och förväntningshorisont som vi ska fortsätta. Innan vi tittar närmare på Merriams presentism och framtidsförväntan, emellertid, behöver här först sägas om dess ensidiga tolkning i forskningslitteraturen.

---

139 Koselleck, *Critique and Crisis*, 181.

140 Att jag understryker det *temporal* förhållandet ska inte förväxlas med exempelvis David Armitage som noterar Kosellecks "metateori" i relation till globalisering, jfr. Armitage, *Modern International Thought*, 37. Medan Armitage's ansats inte handlar om enskilda tänkare i sig – även om han i praktiken ger Hobbes, Locke, Burke och Bentham huvudrollerna i sin analys – kan läsaren påminna sig om att min ansats handlar om Merriam och Strauss, vilka Armitage utelämnat.

141 Etymologiskt, både på svenska och engelska, kommer progress ur det latinska ordet *prōgressus* och betyder "forward movement" (OED); "framåtskridande" (NE).

142 Koselleck, "All these new concepts became situated within a temporal process that at every stage both registered historical change and gave meaning to it", 2011, 13.

143 Koselleck, *Critique and Crisis*, 127-137.

144 Konflikten blir enligt Koselleck tydlig i kontrasten mellan upplysningsfilosofernas "framstegsfilosofi" (progress) och romantikernas historievetenskapliga kontextualism (historicism), idem, *Future Past*, 40f.

Skillnaden mellan progress och progressive

Progress, precis som Koselleck har konstaterat, var *inte* uteslutande ett ideologiskt förhållningssätt till framtiden: ”it corresponded, rather, to a new everyday experience which was fed continually from a number of sources”.¹⁴⁵ Teknisk utveckling, nya mediciner, ökad levnadsstandard, representativt styrelseskick, mänskliga rättigheter – enkelt uttryckt, erfarenheten av att individen har ett bättre liv än tidigare generationer.¹⁴⁶ Allt detta ingick i framstegets temporalitet och kunde, som under den franska revolutionen, fungera som ett ideologiskt (progressivt) legitimerande av politisk förändring – men hos den enskilde läkaren, vetenskapsmannen eller juristen finns fler källor som kan bidra till ett presentistiskt förhållningssätt. De lever och handlar i en social miljö – sjukhus, universitetet, domstol – vilken utgör en kontext med egna kunskaper och logiker som inte nödvändigtvis kan översättas till den samtida ideologiska diskursen.¹⁴⁷

Kosellecks distinktion mellan progress i temporal respektive ideologisk betydelse är viktig i begreppshistoriska och politisk-teoretiska studier. I läsningen av forskningslitteraturen om Charles E. Merriam, blir det tydligt att denna distinktion *har utelämnats*.¹⁴⁸ Innan vi diskuterar dessa, emellertid, kan vi fråga oss huruvida Merriams föreställning av progress innehåller fler dimensioner än den ideologiska kopplingen till progressiv. Kort sagt, kan Kosellecks distinktion ge oss ny kunskap och förutsättningar att nyansera Merriams arbete i politisk teori?

I en bakgrundsteckning till samtida politiskt tänkande i USA, med fokus på 1800-talet, skriver att ”the theory of the time was divided between the upholders of the old regime and various types of radical and moderate opponents.”¹⁴⁹ Denna skillnad mellan den gamla och nya världens ordning, karaktäriserar Merriam med

---

145 Koselleck, *Future Past*, 60.

146 Ibid.

147 Kosellecks skiljer mellan ”political functions” och ”political implications”, jfr. idem, *The practice of conceptual history*, 14ff. Exempelvis: a) en vetenskapsman kan presentera ny forskning utan några politiska implikationer (intentioner) och det innebär att vetenskapsmannens forskning bygger på en annan (ex. naturvetenskaplig) logik; emellertid; b) konsekvensen av vetenskapsmannens nya forskningsresultat (ex. ett nytt vaccin) kan däremot få en politisk funktion (ex. policy och lagstiftning under en pandemi). Det ena utesluter inte det andra, men i metodologisk mening behöver de åtskiljas om vi vill undvika att reducera vetenskapshistoria och filosofi till enbart ideologiska funktioner.

148 Detta narrativ utgår i att Merriams forskning (historisk, teoretisk och behavioristisk) var beroende av de allmänna ”progressive assumption” som präglade hans ideologi och politiska karriär, jfr. Almond, *Ventures in Political Science*, 63-74. Sidney Pearson, *Reflections on American Progressivism*, 143.

149 Merriam 1920, 46.

en social och ekonomisk konflikt mellan demokrater och aristokrater.¹⁵⁰ Ur ett politiskt-teoretiskt perspektiv, vilket fick praktisk betydelse i utformningen av de nya styrelseskickens politiska institutioner, var det liberal och socialistisk teoribildning som bidrog till framåtskridandet (progress). Samtidigt, konstaterar Merriam, var det en relativt långsam utvecklingsprocess: “the structure of economic society remained distinctly aristocratic”.¹⁵¹ I en amerikansk kontext hade den ekonomiska klasskonflikten i arbetare mot kapitalister inte samma huvudroll som den hade i den moderna tidens Europa: Den amerikanska konstitutionen handlade om att skydda privat äganderätt från politiskt envælde, och i den aristokratiska republikens födelse ansågs demokratiskt massvälde (folkstyre) vara ett lika stort hot, som den brittiska monarkins absolutism vilken de lyckats slagit sig fri ifrån.¹⁵² Merriam konstaterar att dessa ”aristocratic features” går tillbaka till inställningen hos de amerikanska grundlagsfäderna och deras elitistiska villkorande av rösträtten.¹⁵³ Därför, framhåller Merriam, är det i utvecklingen av amerikansk demokrati helt avgörande att ställa politisk teori i relation till utbildning: ”In no field of social activity was more, rapid *progress* made than in that of public education”.¹⁵⁴ Det är till dessa tankar Merriam återvänder även i texter om statsvetenskapens historia och metodutveckling. Han ställer sig frågor som: “What are the specific qualities of citizenship to be taught? Is there a standard upon which there is general agreement?” – mot vilka han argumenterar att det är här, i förmedlingen av politisk kunskap, som statsvetenskapen kan finna dess största nytta och möjligheter ”in near future”.¹⁵⁵

Om vi påminner oss om Merriams distinktion mellan det aristokratiska kunskapsideal som präglade grundlagsfäderna och de ideologier som inverkade på amerikansk demokratiteori, så blir det inte så enkelt – som tidigare forskning har

---

150 Merriam skriver exempelvis “While there was bitter and protracted controversy between aristocracy and democracy as forms of government, and between the opposing doctrines of pacifism and militarism, *on the whole* the characteristic feature of the time was the rise of social issues”, idem 1920, 45f.

151 Merriam 1920, 46.

152 Merriam: ”Movements in the direction of fundamental social change were characterized as “foreign” and “un-American,” as the work of agitators and malcontents, as the “philosophy of failure”, idem 1920, 77. Se också “progress of the American theory under the influence of the federal system” med fokus på James Madison, idem 1900, 93.

153 Merriam: ”The most marked of these aristocratic features in the government of the “Fathers” was the limitation upon the suffrage. In actual practice the basis of their democracy was not very broad, or, at least, was relatively narrow when compared with that of the present day”, idem 1903, 91.

154 Merriam 1920, 60.

155 Merriam, *New Aspects of Politics* (1925), 205f.

gjort gällande – att placera Merriams eget tänkande i den senare kategorin. Faktum är att han uttrycker liknande elitistiska tankar som de aristokratiska och amerikanska teoretiker han studerar. I anslutning till statsvetenskapens nytta och möjligheter menar Merriam att “the most rapid *progress*”, inte bara handlar om individens frihet och jämlikhet, men att demokratins potentiella framsteg “depends upon the *group intelligence*”.¹⁵⁶ Detta implicerar ett pragmatiskt förhållningssätt till det faktum att den existensen av den representativa demokratins som ett styrelseskick, förutsätter att medborgarna har kunskap om demokratins värde. Varje *senare* generationerna tillhör ett mer *modernt erfarenhetsrum* där demokratins genomgått succesiva reformer. Därför konstaterar Merriam att a) “the tendency of American *political theory* and practice must be regarded as essentially democratic” och; b) att det finns få bevis som indikerar något avbrott från den amerikanska ”line of democratic progress”.¹⁵⁷ Det är således den kumulativa *kunskapen* – teoretiska såväl som praktiska – om demokratin som resulterat i att senare generationer amerikaner lever i ett mer demokratiskt samhälle än äldre generationer.¹⁵⁸

Det finns emellertid vad vi kunde kalla *en amerikansk paradox*. Å ena sidan var den amerikanska självständigheten ett politiskt ”phenomenon with which the world was unfamiliar”.¹⁵⁹ Å andra sidan är det likväl så, att de aktörer (Jefferson, Franklin, Adams) som skrev den amerikanska självständighetsförklaringen gjorde detta med hjälp av kunskapen om de politiska filosofer (Hobbes, Locke, Montesquieu) som föregått dem.¹⁶⁰ Om politisk kunskap är kumulativ, kan man mot bakgrund av de förmoderna och fransk-brittiska teoretikerna fråga sig: varför har den amerikanska konstitutionen inte reviderats i takt med ökad politisk kunskap?¹⁶¹

---

156 Merriam 1925, 206.

157 Merriam 1903, 244.

158 Merriam: ”The political people were, roughly speaking, in the first stage the church-members, in the next the freeholders, in the third place the white male citizens, in the fourth period all adult males, and now tend to include the whole adult population”, idem 1903, 243.

159 Merriam, 1920, 343

160 Merriam: ”The chief foreign influences at work upon the American theory have been the English, the French, and the German. Of these it may be said that the French influence consists largely in the democratic impulse given during the days of the Revolution, the German contribution is chiefly in the direction of scientific method, and that the fundamental political ideas of the Americans have been deeply influenced only by the English thinkers, especially those of the seventeenth century”, idem 1903, 242.

161 Den amerikanska konstitutionen (1789) är idag världens äldsta, ännu gällande, grundlag.

USA och den moderna konstitutionens dubbla temporaliteter

Det är en etablerad uppfattning i den rättsvetenskapliga forskningen att Montesquieu och Lockes maktdelningslära inte bara påverkade de amerikanska grundlagsfäderna, utan kanske ännu viktigare är att konstitutionen ”bygger *än idag* i allt väsentligt på *dessa* [förmoderna] föreställningar”.¹⁶² Likväl, som Merriam konstaterade, är det tillbaka till ”the Fathers” som de samtida politikerna och juristerna söker legitimitet i teori och praktik. Paradoxen mellan de politiska teoriernas temporalitet, förklarar Merriam: ”The present generation looks back to the Fathers and the Fathers looked back to the men of the preceding century”.¹⁶³

Europeiska filosofer må ha lagt den politisk-teoretiska grunden för de amerikanska rättskällorna, men det är likväl texterna i USA som blev det paradigmatiske skiftet och rättesnöret för efterföljande generationer. Även om den amerikanska konstitutionen var ”the greatest example of conscious voluntary law-making that the world had *yet* seen”, konstaterar Merriam att den *efter* dess ratificering fick en ’super’ auktoritet som alltid behövde tolkas men aldrig revideras, den kunde diskuteras ”as a *fixed feature* of political organization and *not* as a flexible measure of national life and growth”.¹⁶⁴ Den amerikanska konstitutionen var i sig en revolutionerande modernisering av dåtidens konventionella styrelseskick, i jämförelse med samtida teori var fäderna, förklarar Merriam, ”not only liberal, but revolutionary in their methods and aims”.¹⁶⁵ När deras mål om den sekulära och demokratiska republiken var ett faktum, däremot, handlade det om att konservera deras egen teori. Hur revolutionära dessa teorier än var i författandet av rättskällorna, ledde de till att amerikanska domstolar i praktiken präglades av en ”conservative spirit of the law”.¹⁶⁶ Även om amerikanerna hade dragit upp den brittiska överhögheten ur jordmånen och planterat en egen maktpolitisk art, så skulle frukten av deras egen rättskälla få samma kännetecken

---

162 Joakim Nergelius och Ola Zetterquist, ”Kontraktsteorier”, i *Rättsfilosofi* (2006), 57f. Författarna framhåller att James Madisons bidrag var att, i högre grad än Montesquieu, ”ytterligare förstärka domstolarnas maktställning”, *ibid.*

163 Merriam 1903, 242.

164 Merriam 1920, 178.

165 Merriam 1920, 177.

166 Amerikansk rättstillämpning, förklarar Merriam, influerades av klassisk prejudikatsfilosofi från den engelska ”common law” tradition, *idem* 1920, 146.

av *laissez faire* – i synnerhet eftersom den amerikanska rättsteorin också byggde på ”doctrine of *stare decisis*”.¹⁶⁷

Vad är *stare decisis*? När domaren ska avkunna dom i ett enskilt fall räcker det enligt denna rättsprincip inte med att tolka lagtexten som sådan, själva domen (rättstillämpningen) måste gå i linje med tidigare domslut (prejudikat).¹⁶⁸ I USA, där prejudikat är tvingande, är det en prestigefull uppgift för en president att få in ”sin kandidat” till den Högsta Domstolen eftersom dessa domare har den yttersta mandatet att tolka huruvida ett enskilt fall och domslut, går i linje med landets främsta prejudikat: konstitutionen.¹⁶⁹ Därför hamnar inte bara konstitutionen inte bara i centrum för amerikansk politisk teori, de metoder med vilka man analyserar dessa historiska källor blir också metoder för huruvida politisk förändring kan möjliggöras i praktiken: ”Given the constitutions, there came the *question* of their progressive adaptation to changing conditions”.¹⁷⁰ För om rättstillämpningen är konservativ i den mening att tolkningen handlar mer om den rättshistoriska traditionen än samtida uttolkaren, då förefaller möjligheterna att fortsätta modernisera de politisk-teoretiska argumenten inte bara begränsade, utan kanske till och med onödiga?

Denna fråga kan ge oss en inblick i varför *Bill of Rights* aktualiserades redan vid tiden för ratificeringen av konstitutionen, man ansåg att det krävdes ett slags reformistiskt verktyg med vilket grundlagen kunde anpassas efter nya förutsättningar och mellan 1791 antog kongressen tio stycken författningstillägg.¹⁷¹ För den samtida svenska läsaren är troligtvis ”the second amendment” välkänt, vilket skyddar amerikanens rätt att äga och bära vapen.¹⁷² Det är emellertid det 13:onde tillägget – avskaffandet av slaveriet – från 1865 som konkretiserar den ”temporal asymmetrin” mellan det ursprungliga amerikanska

---

167 Merriam utvecklar vidare att ”the court tended to regard the common law as a closed book, as a classical body of legal principles of continuing application without much regard to the changes in social and economic conditions”, idem 1920, 146.

168 Merriams tolkning bygger i sin tur på äldre forskning inom rättsvetenskapen, särskilt Frederick Pollock och Herbert Spencer, idem 1920, 134-160. Etymologiskt är det enligt OED omkring sekelskiftet det latinska uttrycket får den moderna meningsbetydelsen: ”The legal principle that points in litigation should be determined according to precedent” (OED, s.v. “stare decisis” (phr.), etymology).

169 För de många gränsdragningsproblem mellan politik och juridik, samt, stats- och rättsvetenskap, se exempelvis, Martin Shapiro ”Law and Politics: The Problem of Boundaries”, i *The Oxford Handbook of Law and Politics*, 767-774.

170 Merriam 1920, 178. För Merriams metodologiska resonemang, se föregående kapitel.

171 Idag finns totalt 27 författningstillägg, det senaste antogs 1992.

172 ”A well regulated Militia, being necessary to the security of a free State, the right of the people to keep and bear Arms, shall not be infringed” (Amendment II, *United States Congress*, 1791).

förväntningshorisont mot vilken grundlagen antogs, och senare generationers erfarenhetsrum inom vilket löftet eller den amerikanska drömmen inte hade realiserats i praktiken. ”The constitution reflected”, skriver Merriam, ”the political facts and the political theory of the time”.¹⁷³ Med inbördeskriget däremot underbyggdes av den temporala frågan: ”What if democracy must choose between its life and the Constitution? The answer was that the nation’s existence was paramount to any interpretation of the written document”.¹⁷⁴ Enligt Merriam var det ett faktum att konstitutionen, ”in its failure to define clearly and explicitly the ultimate source of sovereign power, hade misslyckats i sin ursprungliga form.¹⁷⁵

Dessa slutsatser i Merriams analys av konstitutionens temporalitet, även om de saknas i samtida forskningslitteratur, uppmärksammades av Hans Morgenthau. I *Politics Among Nations* konstaterar Morgenthau ”in times of crisis and war that ultimate responsibility asserts itself, as it did under the presidencies of Lincoln (...), and leaves to constitutional theories the arduous task of arguing it [political authority] away after the event”.¹⁷⁶ Ur ett temporalt perspektiv vann Lincoln en delseger i det faktum att förtroendekrisen i det föränderliga amerikanska erfarenhetsrummet kunde lösas genom det 13:onde tillägget, som harmoniserade bättre med den moderna tidens ”human rights”-ideal. Detta var emellertid en kortvarig seger. Enligt bland andra *stare decisis*-principen var det fortfarande de äldsta och högsta rättskällorna – idéerna från 1788 – som skulle ha sista ordet. Konsekvensen blev som Morgenthau noterar en tillbakagång till traditionen. Eller som Merriam skriver ”the *old spirit* quietly returned (...) in this process of interpreting “equal protection” of the laws, “due process” of law, “liberty,” and “property,” the *old* textual methods and the technical spirit were revived and reintroduced”.¹⁷⁷

Oavsett vilken ideologisk etikett man väljer att beskriva den med, kan vi ur ett temporalt perspektiv konstatera att den viktigaste rättskällan i USA inte bara formulerades 1787, viktigare är att förutsättningarna för hela den amerikanska

---

173 Merriam 1900, 161.

174 Merriam 1920, 179.

175 Merriam 1900, 161.

176 Hans Morgenthau, *Politics Among Nations*, 1985, 344.

177 Merriam 1920, 180.

maktordningen idag är situerade enligt erfarenheter och teorier från Sadeltidens (Sattelzeit) början.¹⁷⁸

Naturrett och klassicistens erfarenhetsrum

There is no inquiry into the *history* of philosophy that is not at the same time a *philosophical* inquiry.¹⁷⁹

Ambitionen i föregående kapitel var att konkretisera *hur* Strauss i mer praktisk mening gick till väga i sin forskning. Emellertid, även om jag i ovanstående har konkretiserat nya aspekter vad gäller Strauss begreppsanvändning och metodologi, kvarstår frågan om klassicismen som historiografisk-heuristisk kategori kan bidra till ny kunskap om Strauss förståelse av det förflutna, samtiden och framtiden.

Strauss kritiska modernitetsteori

För det första, argumenterar Strauss, utgör *positivism* och *historicism* ”the two most powerful schools in the West today”.¹⁸⁰ Dessa, enkelt uttryckt, är två sidor av samma mynt. Positivism, skriver Strauss, är föreställningen om att “only scientific knowledge, as defined by modern natural science, is genuine knowledge”. Strauss definitionen av historicistens föreställningsvärld kan i epistemologisk mening likställas med relativistens: Det finns inget ”true system of categories and values”, eftersom all kunskap är ”historically changeable”.¹⁸¹ Ursprungligen var filosofi ”a pure source of humane inspiration” och ett humanistiskt sökande efter “the eternal order”.¹⁸² Allting förändrades emellertid under de ”moderna” århundraden som nådde sin kulm med upplysningen (positivism) och romantiken (historicism). ”Philosophy as such” blev under denna period ”politicized”.¹⁸³

---

178 Perioden mellan 1750-1800 innehåller enligt Koselleck tendenser som under och i kölvattnet av den franska revolutionen *accelererar* sadeltidens (moderna) temporalitet, se idem ”The Eighteenth Century as the Beginning of Modernity”, 154-169.

179 Strauss, *The Argument and Action of Plato's Laws* (1975), 41.

180 Strauss, ”The Crisis of Political Philosophy”, 91.

181 Strauss, ”The Crisis of Political Philosophy”, 91f.

182 Strauss 1953, 34.

183 Strauss 1953, 34. Jfr. Gunnell som menar att Strauss ”account of the ‘decline’ of political thought” var “difficult to read as other than a response to Easton” och “post-behaviorism”, idem, *The Decent of Political Theory*, 246. Jfr. David Easton, “The New Revolution in Political Science” (1969), 1051-1061.

Vad, mer allmänt, karakteriserar den moderna politiska teorin? Det korta svaret är förutsättningarna till *individuell lycka*.¹⁸⁴ Enligt den moderna terminologin var det en "mänsklig rättighet" att bestämma över sitt eget liv, det vill säga, att maximera de personliga förutsättningarna för sin egen lycka inom den närmaste framtiden. Strauss är förvisso inte helt konsekvent med vilken politisk teoretiker som är den första moderna av denna typ, men den tidiga pendelrörelsen börjar mellan 1500- och 1600-talen.¹⁸⁵ Ett, enligt Strauss, karaktäristiskt exempel är Descartes moralfilosofiska huvudverk i vilket ordet "duty" aldrig nämns, medan "right" erhåller en huvudroll.¹⁸⁶ "As Hobbes says", skriver Strauss i ett annat exempel, "the power of a man is his *present* means, to obtain some *future* apparent good".¹⁸⁷ Det som likväl skiljer Hobbes, som är en teoretiker som Strauss återkommande ägnar mycket uppmärksamhet, är att engelsmannen präglades av ett humanistiskt ideal, i vilket "klassisk bildning", dygdetik och osjälviskt handlande var eftersträvansvärt.¹⁸⁸ I modernitetens senare vågor, hos Comte och Nietzsche, hade rationalismen förvandlats till positivism respektive relativism och därmed kvarstod endast – det problem som Hobbes sökte finna en utväg ur – ett allas krig mot alla.¹⁸⁹ Samtidigt var det Hobbes som insåg att människans naturtillstånd "a priori" bestod i egenintresse och själviskhet – studiet av politiskt egenintresse (makt) består i historisk kunskap om dessa teoretiska och empiriska förutsättningar.¹⁹⁰ Den moderna föreställningen som tar sin form är att vetenskap fanns till för "human power", och *inte* som hos Aristoteles, "for the sake of understanding" och kontemplation.¹⁹¹

Vilket var syftet med Leo Strauss kritik mot modernt politiskt tänkande? Med Strauss egna ord: "I have tried to [a] trace the *crisis of our time* to the crisis of political philosophy, and [b] I suggested that *a way out* of the intellectual difficulties

---

184 Strauss 1963, 96.

185 Jfr. Strauss tolkning av Machiavelli och Hobbes, idem 1936, xv; idem 1958, 10f.

186 Strauss 1963, 97f.

187 Strauss 1953, 249.

188 Även om det enligt Strauss var ett hos Hobbes föränderligt, och med tiden, egendomligt ideal: "If one characterizes Hobbes's humanist studies with reference to their favorite subject, one must therefore assert that the peculiar form of this humanism is the interest in history, which itself proceeds from an interest in politics", idem 1936, 44.

189 Strauss, "The Three Waves of Modernity", i *An Introduction to Political Philosophy* (1989), 98.

190 Strauss 1936, 106.

191 Strauss 1963, 94.

with which we are beset is a *return to classical* political philosophy".¹⁹² En kritisk läsare kunde invända med att det faktum att Strauss ägnar så stor uppmärksamhet till samtidshistoriens politiska tänkande, gör att "klassisk" politisk teori framstår som ett oxymoron eller apori i sammanhanget.¹⁹³ Vad menar Strauss med "return to classical political philosophy"? För att konkretisera detta ska vi, precis som Merriams fall, vända oss till den amerikanska konstitutionens dubbla temporaliteter.

"Back to the authorities guiding the Founding Fathers"

Historiografin om den amerikanska revolutionens idéer och erfarenheter är inte bara ett omfångsrikt forskningsfält.¹⁹⁴ Faktum är att frågan om revolutionens historieskrivning diskuterades redan av de som hade huvudrollerna i densamma. I ett brev till Thomas Jefferson frågar sig John Adams "Who shall write the history of the American revolution? Who can write it? Who will ever be able to write it?"¹⁹⁵ Det är därför inte förvånande att de historiografiska tolkningarna i litteraturen kommit att tolkas som, mer eller mindre, ideologiskt tentativa försvarskrifter av ett, i uttolkarens ögon, idealt styrelseskick.¹⁹⁶ I mitten av 70-talet beklagade sig J. G. A. Pocock, en av Cambridgeskolans auktoriteter, över att "American culture is haunted by myths, many of which arise out of the attempt to *escape history* and then *regenerate it*".¹⁹⁷ Hans egen historiografi kritiserades i sin tur av andra politiska teoretiker. Exempelvis av John G. Gunnell, som menar att Pococks historiska narrativ bestod av "*classical* republican tradition of civic humanism rooted in the work of Machiavelli, tied to notions of the priority of public *virtue*".¹⁹⁸ Det senare är relevant eftersom Gunnell i samma resonemang hävdar att Leo

---

192 Strauss, "Crisis of Political Philosophy", 91.

193 En kritik som går att rikta mot tolkningen hos en av Strauss studenter, Allan Bloom, som menar att den *senare* Strauss beslutade sig för "a complete abandonment of the form as well as the content of modern scholarship", med vilket han bara ägnade sig åt esoterisk (svåråtkomlig) forskning om antika tänkare som uppfattades som irrelevant i samtiden, idem, "Leo Strauss: September 20, 1899-October 18, 1973", 372-392.

194 För översikt, se Bailyn, *The Ideological Origins of American Revolution*, 321-379.

195 John Adams till Thomas Jefferson 30 juli 1815, i Lester J. Cappon (red.). *The Adams-Jefferson Letters*, 1987, 451.

196 Se ovan för kritiken mot Merriams progressiva historiografi av amerikansk politisk teori. Numera har emellertid Merriams arbeten fallit i skuggan av de som kom efter honom, jfr. exempelvis den progressiva historikern Carl L. Beckers, *The Declaration of Independence: a study in the history of political ideas*, 1942.

197 Pocock, *Machiavellian Moment*, 545. Pococks forskning kretsar kring det republikanska styrelseskicket.

198 Gunnell, *Imagining the American Polity* Political Science, 28.

Strauss, i kontrast till Pocock, använde källkritik som ett sätt att anföra ”conservative claims”.¹⁹⁹ Tyvärr utvecklas inte jämförelsen mellan Pocock och Strauss – antagligen därför att Strauss forskning i politisk teori i Gunnells ögon ”is not easy to characterize”.²⁰⁰

I kontrast till Gunnell som utelämnat Strauss analys av den amerikanska konstitutionen, menar jag att detta är ett ämne som gör det möjligt att karaktärisera Strauss approach till politisk teori. I synnerhet temporalitetens funktion: ”For example, you cannot understand the American operative ideals without understanding what the *United States Constitution* was originally meant to be”, mot vilket Strauss konstaterar “Political theory thus understood is not possible without history”.²⁰¹ Detta betyder, fortsätter Strauss, att inte bara studera konstitutionen utan också de samtida historiska urkunderna, som *The Federalist papers* och *Deklaration of Independence*. Emellertid, så är detta inte heller tillräcklig. “If you want to understand them properly”, argumenterar Strauss, “you have to go back to the authorities guiding the founding fathers” – och genom att tålmodigt följa grundlagsfädernas intellektuella influenser, kommer man till sist fram till slutstationen: “classical antiquity”.²⁰²

Syftet med att Strauss vänder sig till klassisk filosofi, i kontrast till Gunnells argument om ”conservative claims”, är *inte* att resa tillbaka i tiden till ett gammalt erfarenhetsrum där kvinnor saknade rösträtt och bara en aristokratisk elit fick bestämma. Poängen med att vända sig till de historiska rättskällorna är att dessa ger den politiska teoretikern förutsättningarna att skilja mellan *legalitet* och *legitimitet*. All juridik, men i synnerhet konstitutionen, grundar sig i vad Strauss kallar legitimitetsprincipen: ”The principle of legitimacy is in each case a *specific notion* of justice: justice democratically understood, justice oligarchically understood, justice aristocratically understood”. Med andra ord, fortsätter Strauss, “This is to say, every political society derives its character from a specific public or political morality, from what it regards as publicly defensible”.²⁰³

---

199 Gunnell, *Imagining the American Polity* Political Science, 28.

200 Gunnell, “The Myth of the Tradition”, 122.

201 Strauss, “Comte as the Founder of Positivism”, 6.

202 Strauss, “Comte as the Founder of Positivism”, 6f.

203 För samtliga citat i detta stycke, se Strauss 1963, 102.

Som T. J. Hochstrasser noterat ställer Strauss den ahistoriska naturrätten i dialog med kontextuell historievetenskapliga metoder för studier av filosofi.²⁰⁴ Genom att skilja mellan legalitet (*rättstillämpning*) och legitimitet (*rättsteori*), blir det möjligt att lyfta blicken från textuella tolkningar av lagtexten som sådan och ställa frågor om dess relation till legalitetsprincipen. Det betyder att ”The American Constitution”, i kontrast till vad konservativa domare hävdar, ”is not the same thing as the American way of life”.²⁰⁵ För att finna det unika ”American way of life” – det som legitimerar dess konstitution – söker sig Strauss bortom de amerikanska erfarenheterna: “Let us also remember that the authors of the *Federalist Papers* signed themselves ‘publius’: republicanism points back to classical antiquity and therefore also to classical political philosophy”.²⁰⁶

---

204 T. J. Hochstrasser är en av få forskare som noterat att “Whatever the merits or otherwise of the Straussian analysis, it correctly highlights the conventional assumption that an atemporal timeless natural jurisprudence must always be in conflict with an historical approach to ethics and law”, idem, *Natural law theories in the early Enlightenment*, 7. För utelämnandet av Strauss perspektiv, jfr. exempelvis, Knud Haakonssen, *Natural Law and Moral Philosophy*, 322-332; R. G. Frey, “Moral Sense Theory and the Appeal to Natural Rights in the American Founding”, 275-318; Gunnell, “The Genealogy of American Pluralism”, 253-265.

205 Strauss 1953, 136,

206 Strauss, “Introduction”, *History of Political Philosophy*, 6.

4. Slutsats: Janusansiktets betydelse?

I den här undersökningen har vi besökt Leo Strauss och Charles Merriams erfarenhetsrum i Chicago. En allmän utgångspunkt har varit att se bortom de starka narrativen om behaviorismen, Chicagoskolan och ideologier i litteraturen – allt sådant som antagligen bidragit till att Strauss och Merriam har studerats som diametrala motpoler, men aldrig utifrån frågor om huruvida deras tankesätt går att jämföras med varandra. I litteraturens skildring av konflikten mellan historicister och antihistoricister, har ingen tidigare analyserat den förbryllande omständigheten att Strauss och Merriam – vilka i alla andra aspekter var helt olika varandra – här hamnar i samma temporala kategori.

Uppsatsens *första frågeställning* var ”Hur förstod Merriam och Strauss relationen mellan dåtid, samtid och framtid?”, vilket jag i kapitel två konkretiserade i förhållande till deras semantik, begrepp och metodologi. Presentationen i kapitel två har haft ett heuristiskt värde, med vilket den underbygger uppsatsens *andra frågeställning*: ”Hur inverkade deras förståelse av den amerikanska konstitutionens idéhistoria på deras förväntan av konstitutionens framtid?”. Eftersom båda frågorna handlar om Merriam och Strauss *förståelse*, förutsätter det att svaren på frågorna överlappar varandra. Jag kommer här presentera mina slutsatser både i relation till Strauss och Merriams *egen* förståelse av temporalitet – och diskutera deras originalitet genom ett par jämförelser med andra politiska teoretikers tolkning av den amerikanska konstitutionens temporalitet.

I forskningslitteraturen får vi förklarat för oss att Strauss försökte framhålla den klassiska filosofins idé om ”[how to] live with the tensions, if not contradictions

that, by definition, arise from human society.”²⁰⁷ Följdfrågan – om hela Strauss ”klassicism” kan förklaras i konstaterandet att ett samhälle per definition består av olösliga politiska konflikter – kunde vara: innebär det att alla politiska teoretiker som är kritiska mot det totalitära och moderna samhället kan beskrivas som klassicister?²⁰⁸ I jämförelse med teoretiker som Hannah Arendt, Michel Foucault, Robert Dahl och Sheldon Wolin vilka alla var kritiska mot utopiska samhällsdoktriner, är det oklart hur begreppet ”klassicism” förbättrar vår förståelse, varken av begreppet i sig eller dess betydelse inom kontexten för politisk teori.²⁰⁹ Även om det finns anledning att efterfråga forskning som kan nyansera epistemologiska och historiografiska skillnader mellan Strauss och andra politiska teoretiker, så ligger det utanför syftet med den här uppsatsen att presentera sådana. Däremot är det här jag menar att ”klassicism” i en historieteoretisk-heuristisk ansats, blir meningsfull – inte bara för ny kunskap om Strauss tänkande, men i synnerhet för att förstå hans temporala orientering inom politisk teori. Å ena sidan menar Strauss att kunskap om det förflutna är nödvändigt, men å andra sidan har denna kunskap i sig självt ”very limited value”.²¹⁰ Det är utifrån detta som Strauss ”approach” till den klassiska filosofin har gjort sig känd, och samtidigt, på grund av dess idiosynkratiska karaktär, har den lett till många forskares svårigheter att förstå densamma.²¹¹

Jag menar att Leo Strauss forskning kan klargöras genom att, som varit ambitionen med uppsatsen, konkretisera hur han förstod relationen mellan det förflutna, samtiden och framtiden. I likhet med de flesta teoretiker under efterkrigstiden ställde han en kritisk, för att inte säga cynisk, diagnos av samtiden: å ena sidan scientism och positivism, å andra sidan historicism och relativism. Teoretikerna i Rousseaus anda var utopiska dogmatiker, med de i Nietzsches efterföljd utvecklades till nihilistiska fascister. Från detta är det lätt att komma till

---

207 Batnitzky, Leora, "Leo Strauss", *The Stanford Encyclopedia of Philosophy*. Se även Catherine Zuckert, "Strauss Return to Premodern Thought", 117f.

208 Jfr. Exempelvis den politiska teoretikern Isaiah Berlins konstaterande "If, as I believe, the ends of men are many, and not all of them are in principle compatible with each other, then the possibility of conflict - and of tragedy - can never wholly be eliminated from human life, either personal or social", Berlin, "Two Concepts of Liberty", *Liberty*, 214.

209 Angående skillnaderna, se exempelvis. Benjamin R. Barber, "The Politics of Political Science" (2006), 543f. Se även, Devigne, *Recasting Conservatism: Oakeshott, Strauss, and the Response to Postmodernism*, 1994.

210 Strauss 1953, 306.

211 Gunnell, "The Myth of the Tradition", 122. Bernard Yack "Political Theory", 761.

den förhastade slutsatsen att politisk teori är ett omöjligt företag, men det är emellertid inte Strauss poäng. Tvärtom, i kunskapen om detta samtida problem uppstår en tillnyktring och nya möjligheter uppstår. Denna tillnyktring kan beskrivas med metaforen om Janusansiktet: historisk kunskap motverkar moralisk dogmatism och klassisk (ahistorisk) teori – plikten, dygden, förnuftet, bildningen, humanismen – motverkar nihilism. Strauss forskade om politisk teori med kontextualistisk ansats, men givet det faktum att han ville undvika en långtgående relativism, präglades hans diakrona analys av den historiografiska distinktionen mellan klassicism eller traditionen, och moderniteten. Denna historiografi saknar inte likheter med Kosellecks sadeltid, även om modernitetens anomalier eller kännetecken enligt Strauss börjar med Machiavelli *Discourses* (1531), fortsätter med Hobbes *Leviathan* (1651) och därefter blir ett fullbordat faktum i upplysningens (positivismen) respektive romantikens (historismen) filosofiska skolor. Det faktum att också Koselleck, exempelvis i Jürgen Habermas recension av dennes doktorsavhandling, uppfattades som en konservativ tänkare, kan jämföras med att bägge präglades av en *särskilt kritisk* konceptualisering av moderniteten. Men medan Kosellecks historiografi har kommit att uppskattats – med undantag för Skinner och Gunnell – under decennier, har Strauss temporalitet överskuggats av etablerade narrativ om allt ifrån amerikansk neokonservatism, till en skeptisk kritiker av den moderna statsvetenskapen (behaviorismen).

Leo Strauss, i jämförelse med Merriams framstegsoptimism, ansåg att människans ”räddning” inte gick att finna vid en särskild tidpunkt. Det är detta vi förstår i hans analys av den amerikanska konstitutionen, rättare sagt, i *distinktionen* mellan legalitet och legitimitet. Med hjälp av denna skulle man kunna vända sig till dagens debatt om huruvida Donald Trumps ord vilka föranledde stormningen av Kapitolium ska hindra honom från att bli återvald som president i november 2024. De statsvetare vilka inte är skolade i juridik har haft lite att säga om den amerikanska konstitutionen, något som antagligen gör att juristernas perspektiv dominerat. Med Strauss förstår vi att detta blir ensidigt, eftersom legalitet och legitimitet – rättstillämpning och jurisprudentens – inte är samma sak. Det handlar inte om någon antikvarisk poäng, tvärtom kan man med Strauss legitimitetsprincip ställa frågor som utmanar rimligheten i att världens äldsta konstitution inte har reviderats på över 200 år eller – för den delen – fått några nya tillägg sedan slutet av förra seklet. Min poäng är inte huruvida Strauss i egen person skulle kritiserat

Donald Trump, utan det relevanta är att hans förståelse av temporalitetens ”asymmetri” – historisk legalitet, ahistorisk legitimitet – ger dagens statsvetare möjligheten att bidra till forskningen om amerikansk jurisprudens, och dess relation till demokratiteorins förutsättningar. I den uppgiften är det förstås möjligt, men inte nödvändigt, för den politiska teoretikern att företräda en ideologisk hållning. Faktum är, vilket i denna uppsats har understrukits flera gånger, att Strauss forskning handlar om *förutsättningarna* för politisk kunskap, med vilket epistemologi, rättsfilosofi (legitimitet), politisk teori (maktordning) och temporalitet står i relation till varandra. Genom att inta en aktivt reflexiv roll i hur det inbördes förhållandet mellan dessa ser ut, kan statsvetaren närma sig historien med Janusansiktets flerdimensionella temporalitet.

Merriams slutsats ”the *present* generation looks back to the Fathers and the Fathers looked back to the men of the preceding century” – kan jämföras med teoretikern Fred Schauer som skrivit “An argument from precedent seems at first to look backward. (...) But an argument from precedent looks forward as well, asking us to view today's decision as a precedent for tomorrow's decisionmakers”.²¹² Merriam artikulerar då, lika väl som senare statsvetare, den grundläggande frågan: ska rätts- och politisk teori vara tillbakablickande mot det förflutna eller rikta blicken mot framtiden?²¹³ Merriam skriver att USA “struggled to realize its ideals of liberty and democracy and equality”, eftersom amerikanens förväntningshorisont inte blickade mot vad landet behövde förbättra inför framtiden. I stället föreställde sig amerikanen denna framtid med “profound faith in its destiny”.²¹⁴

Detta är frågor som kan riktas såväl mot den vanliga amerikanen, som till lagstiftare, jurister och statsvetare. Den politiska teoretikern Jeremy Waldron har under senare år inte bara ställt sådana frågor, utan också riktat kritik mot det faktum att amerikanska domstolar ”focus on that other courts have done, or that the language of the Bill of Rights is” – vilket enligt Waldron leder till att domarna blir

---

212 Cit. ur Jeremy Waldron ”Star Decisis and the Rule of Law” (2012), 2.

213 ”From the historical jurisprudence much good may be derived, particularly in the study of the immediate past, but attention too long fixed on the past may result in insufficient attention to the living present. The “philosophical” jurisprudence he regards as likely to develop into a dogmatic system of principles and formulas, which may lack a real and positive content”, Merriam 1920, 153.

214 Merriam 1920, 343.

”distracted by these issues of legitimacy” och utelämnar det faktum att det krävs moralfilosofiska överväganden och politisk-teoretiska argument för att rättstillämpningen ska kunna harmonisera bättre mellan tradition och de fundament på vilken traditionen vilar.²¹⁵ Waldron är kritisk mot *originalists*: De politiska teoretiker som – i likhet med Cambridgeskolans kontextuella approach – ”cling to the understanding of the constitutional text as it was framed and ratified”.²¹⁶ Enligt Waldron, som influerats av Hannah Arendt, finns det ”layers of reflections about the ontology of political institutions” och det räcker inte med vaga analogier till partikulära fragment i konstitutionens uppkomsthistoria.²¹⁷ Teoretikern såväl som domaren kan inte undfly ett moraliskt ansvarsutkrävande genom att gömma sig bakom tidigare tänkare, att använda sådana källor kräver en aktiv dialog med hela den tanketradition som konstitutionen tillhör.²¹⁸ Detta, menar Waldron, är samma problem som idéhistoriker ”neglecting the *issues* of structure, process, sovereignty and constitution set out in *Leviathan*, *The Social Contract*, *The Federalist Papers* (...)”.²¹⁹ Enkelt uttryckt, politiskt tänkande handlar om politiska problem och dessa problem är anledningen till varför uttolkaren behöver läsa historiska källor: ”with the eyes of generations to come”.²²⁰ Enligt Waldron finns det ingen anledning att begränsa sig till ett särskilt synsätt och han riktar kritik mot den politisk teoretikern Isaiah Berlin som aldrig kombinerade analysen av enskilda tänkares frihetsbegrepp med empiriska studier om demokratins konstitutionella förutsättningar och institutionella beteenden.²²¹ De teoretiker som är orienterade inom ”empirical constitutionalism” får en djupare förståelse om hur de spelregler som formulerats i teorin, påverkar ”common standards and *expectations* about acceptable political behavior”.²²² Detta kan jämföras med Merriam som redan i mitten av 20-talet konstaterade att relationen mellan ”constitutionalism” och ”political behavior” är

---

215 Waldron, *Political Political Theory*, 225ff.

216 Det är värdefullt att notera att Waldrons kritik här riktas mot Yaleprofessorn Akhil Amar som kallar sig en ”liberal originalist”, vilket understryker att det finns fler (temporal, metodologiska, epistemologiska) dimensioner än enbart ideologiska, se Jeremy Waldron ”Our Timeless, Timely Constitution”, *The New York Review* (20 april 2017). Jfr. Akhil Amar, *The Constitution Today: Timeless Lessons for the Issues of Our Era*, 2016.

217 Waldron, *Political Political Theory*, 13-22.

218 Waldron, ”Star Decisis and the Rule of Law”, 29ff.

219 Waldron, *Political Political Theory*, 20.

220 Waldron, *Political Political Theory*, 13.

221 Waldron, *Political Political Theory*, 274-289.

222 Keith E. Whittington, ”Constitutionalism”, *I The Oxford Handbook of Law and Politics*, 292f.

av "prime importance in the long look forward" – och i likhet med Woldrons kritik av Berlin, konstaterar Merriam: "those who neglect this field will be in danger of finding themselves surviving in political antiquarianism and mythology".²²³

Avslutningsvis: Vilken betydelse har Merriams förväntningshorisont i hans arbete i politisk teori? För att konkretisera diskussionen kan vi närma oss två motsatta perspektiv inom den rättsteoretiska litteraturen: 1) "frozen constitution" (Constitutionalism) respektive 2) "living constitution" (Democracy). Att det skulle finnas en motsättning mellan konstitutionalism och demokrati är mycket omdebatterat eftersom den representativa demokratin har vuxit fram genom konstitutionell reformering och därför kan de uppfattas som två sidor av samma mynt.²²⁴ Termerna är emellertid användbara för att konkretisera, som Samuel Moyn noterat, hur den amerikanska konstitutionen för vissa teoretiker fungerade som ett sätt att distansera sig "against the United Nations itself".²²⁵ Framförallt kan bägge perspektiven konkretisera en diskussion om den amerikanska rättsteorins "temporal presuppositions".²²⁶

Å ena sidan skulle man kunna hävda att den amerikanska konstitutionen i naturrättslig tradition är ett samhällskontrakt som äger sin giltighet *a priori*. Å andra sidan kan man hävda att konstitutionen skapades genom ett för amerikaner unikt erfarenhetsrum och att dess giltighet – *a posteriori* – bara kan bekräftas genom att fatta beslut som kan identifieras med dessa erfarenheter. Mot dessa alternativ blir det lättare att urskilja hur Merriams position kan liknas med det senare.²²⁷ Genom att se hur Merriams arbete om amerikansk politisk teori handlar om att levandegöra de erfarenheter som formulerades i konstitutionen, som vi kan förstå vad han menar

---

223 Merriam 1925, xxiv.

224 För en pragmatisk och fruktbar diskussion om förhållandet mellan konstitutionalism och demokrati, se Waldron, *Political Theory*, 23-44.

225 Samuel Moyn, *The Last Utopia*, 192. Se även föregående kapitel angående amerikansk exceptionalism.

226 William E. Scheuerman, "Constitutionalism in an Age of Speed", *Constitutional Commentary*, (2002), 353-390. Scheuermans resonemang grundar sig i hänvisningar till många olika tänkare, exempelvis Zygmunt Bauman, Anthony Giddens, Koselleck och den marxistiska teoretikern David Harvey, mot vilka han diskuterar ett slags metateoretiskt resonemang om social-ekonomisk acceleration som ett kännetecken av det moderna samhället. För Scheuerman utgångspunkt i kritisk samhällsteori, se särskilt Hartmut Rosa & William E. Scheuerman, "Introduction", i Hartmut Rosa & William E. Scheuerman (red.), *High-speed society: social acceleration, power, and modernity*, 2009, 1-29.

227 "America struggled hardest and against the greatest odds to find an equitable and reasonable way through institution and idea toward the future without breaking wholly with its legal and political past", Merriam 1920, 338.

med att USA “is *not* the land par excellence of traditions, looking backward, *but of the present and the future*, the land of possibilities and prospects”.²²⁸

Klassicism, Presentism och Janusansiktets betydelse

Jag håller delvis med i John Gunnells kritik av att historiografiska kategorier och epistemologiska diskussioner kan leda till att narrativen blir abstraktioner utan empirisk förankring – *men* om det är sant, så gör han fel i att avfärda Kosellecks begreppshistoriska metod, vilken syftade till att ställa det synkrona i kontrast till det diakrona. Snarare tror jag att det finns ännu mer att influeras av hos Koselleck, som menade att ”begreppshistorien, hur olikartade dess metoder än må vara och bortsett från deras empiriska resultat, [är] ett slags propedeutik till historievetenskapens vetenskapsteori”.²²⁹ För lika mycket som under Tocquevilles tidsepok, består forskningen om demokratins förutsättningar av ett komplicerat tanke-system med olika och inte sällan motstridiga logiker. I stället för att som Gunnell arbeta med antagandet att det mesta handlar om retorik, tror jag att forskningsuppgiften även kräver en uppsättning av teoretiska logiker, eftersom det är först då man kan studera det Merriam kallade för “a history of the *process* of political thinking”.

För att förstå en sådan process behöver man förstå att förhållandet mellan dåtid, samtid och framtid är mer komplicerat än att ställa historicister mot antihistoricister. I den här uppsatsen har jag visat flera exempel på hur Merriam och Strauss delvis präglades av att historisera och kontextualisera sina undersökningsobjekt, men att själva *premissen* för vilka ämnen de valde byggde på deras olika antihistoricistiska resonemang.

För att avsluta i mer allmänna termer, så kan jag konstatera att min undersökning är den första av sitt slag både vad gäller den empiriska begreppshistoriska studien och de heuristiska kategorierna ”klassicism” och ”presentism”, vilka jag menar bättre hjälper oss att förstå den moderna statsvetenskapens sätt att forska om det politiska tänkandets och teoriernas historia. Med detta påstår jag inte att uppsatsen kan läsas som en beskrivning av hela 1900-talets statsvetenskapliga historia – däremot tror jag att de *narrativ* som varit

---

228 Merriam 1951, 211.

229 Koselleck, *Erfarenhet, tid och historia*, 166.

dominerande om politiska teoretiker under denna tid, nu har fått anledning att revideras. Vad detta innebär i tolkningen av andra aktörer är en fråga för framtida forskningsuppgifter att besvara. Men om man vill ta sig an den uppgiften, så kan vi av den här uppsatsens lära oss att antihistoricism innehåller en mer mångfacetterad förståelse av politiskt tänkande än vad vi tidigare har föreställt oss.

Efterord

Hur ser förhållandet mellan historiker och presentister ut år 2024?

Å ena sidan kan man argumentera för att statsvetare – och filosofer – alltid varit intresserade av historia och att historiker alltid varit intresserade av politik. För även om Quentin Skinners programskrift ”Meaning and Understanding in the History of Ideas” (1969) har varit den självklara metoden för flera generationer av historiker, är det likväl ett faktum att ledarna i Cambridgeskolan gjorde karriär huvudsakligen som professorer i statsvetenskap – med inriktning på den politiska teorins och tänkandets historia. Paradoxen är att, precis som Merriam och Strauss fram till slutet av 60-talet bidrog till vad jag i allmänna termer kallat ”historicismens kris”, så bidrog Skinner och hans kollegor till vad vi kunde kalla för historismens återkomst. Det senare beror givetvis på fler samtida idélinjer, exempelvis den ”lingvistiska vändningen” med influenser från den senare Ludvig Wittgenstein, Robin Collingwoods föreställning om att historien är ett delvis ”främmande land”.

Samtidigt blir förhållandet mellan presentister och historicister mer komplicerat i jämförelse med postmodernisternas – med Michel Foucaults kritiska diskursbegrepp i spetsen – analys av de politiska, moraliska och kulturella förutsättningarna för forskarsamhällets kunskapsprodukter. Få skulle invända mot att den politiska forskaren har ett etiskt ansvar för sin ”historieskrivning” av politik, men att detta ansvar innebär att forskaren gör sin historieskrivning beroende av ett implicit etiskt ansvar är det inte så många historicister som skrivit om. Det är delvis detta vi kunde lära oss av Leo Strauss, som epistemologiskt kunde jämföras med historicistens forskning, men som etiskt tvingades inse att en viss grad av presentism blir oundvikligt för att lyckas undvika den relativistiska regress som han ansåg ledde till nihilismen och den moderna världens moraliska förfall. Strauss utväg var som vi har sett klassicismen, men även om statsvetare känner en ovilja till att ägna dagarna tillsammans med Platon, ställer detta i vilket fall nya frågor om forskarens etiska ansvar för historiska förståelsen såväl som den samtida förmedlingen av politiskt tänkande.

Mitt intresse för detta har inte bara resulterat i den uppsats som presenterats ovan, utan också i min masteruppsats inom idé- och lärdomshistoria som handlade om Isaiah Berlin och Herbert Tingstens historieforskning. Jag har således ägnat mycket tid åt att lära känna några av 1900-talets främsta statsvetare, men också deras intellektuella miljöer i Oxford, Stockholm och – inte minst – Chicago. Men som bekant var dessa världar större än så, Berlin som kom från Ryssland, Strauss från Tyskland, Tingsten som studerade fascismen i Italien och existentialismen i Frankrike och Merriam som förvisso aldrig förmådde lämna det amerikanska erfarenhetsrummet, men som likväl försökte förstå det i dialog med filosoferna i Europa. När jag nu ska sätta punkt för min andra masteruppsats behöver jag, trots dessa studier, konstatera att den bredare och mer historiografiska berättelsen om statsvetenskapens olika skolbildningar – bortom Chicago och Cambridge – ännu kvarstår att skrivas.

Till sist vill jag tacka min handledare professor Jens Bartelson för engagemanget, uppmuntran och diskussionsglädjen under mitt arbete med denna uppsats.

Referenser

Källor

- Merriam, Charles E, *History of the Theory of Sovereignty Since Rousseau* [1900] (Kitchener Ont: Batoche Books, 2001). E-bok.
- A History of American Political Theories* [1903] (New York: Routledge, 2008). E-bok.
- American Political Ideas: Studies in the Development of American Political Thought 1865-1917* [1920] (New York: Routledge, 2008). E-bok.
- “The Present State of the Study of Politics”, *The American Political Science Review*, Vol. 15, nr. 2, 1921: 173-185
- “Political Research”, *The American Political Science Review*, Vol. 16, nr. 2, 1922: 315-321.
- “William Archibald Dunning”, *The American Political Science Review*, Vol. 16, nr. 4, 1922: 692-694.
- “Recent Advances in Political Methods”, *The American Political Science Review*, Vol. 17, nr. 2, 1923: 275-295.
- “The Significance of Psychology for the Study of Politics”, *The American Political Science Review*, Vol. 18, nr. 3, 1924: 469-488.
- “The Assumptions of Democracy”, *Political Science Quarterly*, Vol. 53, nr. 3, 1938: 328-349.
- The New Democracy and the New Despotism* (New York: Whittlesey House, 1939).
- The Making of Citizens: A Comparative Study of Methods of Civic Training* (Chicago: University of Chicago Press, 1931).
- New Aspects of Politics*, 2 uppl. (Chicago: University of Chicago Press, 1931).
- Strauss, Leo, *The Political philosophy of Hobbes: It's Basis and it's Genesis*, Översatt av Elsa M. Sinclair. (Oxford: Clarendon Press, 1936).
- “What Can We Learn from Political Theory?” [1942], *The Review of Politics*, Vol. 69, nr. 4, 2007: 515-529
- “On Classical Political Philosophy” [1945] *An Introduction to Political Philosophy: Ten Essays* (Detroit: Wayne State University Press, 1989).
- “Political Philosophy and History”, *Journal of the History of Ideas*, Vol. 10, nr. 1, 1949: 30-50.
- “On the Spirit of Hobbes' Political Philosophy”, *Revue Internationale de Philosophie*, Vol. 4, nr. 14, 1950: 405-431.
- Persecution and the Art of Writing*. (Chicago: University of Chicago Press, 1952)
- “On Collingwood's Philosophy of History”, *The Review of Metaphysics*, Vol. 5, nr. 4, 1952: 559-586
- “Progress or Return? The Contemporary Crisis in Western Civilization” [1952] *An Introduction to Political Philosophy: Ten Essays* (Detroit: Wayne State University Press, 1989)
- Natural Right and History*. (Chicago: University of Chicago Press, 1953)
- Thoughts on Machiavelli* (Chicago: University of Chicago Press, 1958)
- “What Is Political Philosophy?” [1959] *An Introduction to Political Philosophy: Ten Essays* (Detroit: Wayne State University Press, 1989)

- “Correspondence with Hans-Georg Gadamer Concerning Wahrheit und Methode” [1961], *Independent Journal of Philosophy*, Vol. 2, 1978: 5–12.
- “Introduction” [1963], Leo Strauss & Joseph Cropsey (red.), *History of Political Philosophy*, 3. Uppl. (Chicago: University of Chicago Press, 1987).
- The City and Man* (Chicago: University of Chicago Press, 1964)
- Liberalism Ancient and Modern* (Chicago: University of Chicago Press, 1968)
- Faith and Political Philosophy: The Correspondence Between Leo Strauss and Eric Voegelin 1934-1964* (Columbia: University of Missouri Press, 2004).
- “Notes on Schmitt's Concept of the political”, Heinrich Meier (red.) *Carl Schmitt and Leo Strauss: The Hidden Dialogue* (Chicago: University of Chicago Press, 1995), 91-119.
- “Comte as the Founder of Positivism”, i Zuckert, Catherine H. (red.) *Leo Strauss on Political Philosophy: Responding to the Challenge of Positivism and Historicism* (Chicago: The University of Chicago Press, 2018), 5-21.

Litteratur

- Armitage, David, *Foundations of Modern International Thought* (Cambridge University Press, Cambridge, 2013).
- “The International Turn in Intellectual History”, i Darrin M. McMahon and Samuel Moyn (red.), *Rethinking Modern European Intellectual History* (New York: Oxford University Press, 2014), 232-252.
- “In Defense of Presentism”. i Darrin M. McMahon (red.), *History and Human Flourishing* (Oxford: Oxford University Press, 2023), 44-69.
- Arendt, Hannah, *Om Revolutionen*, (Göteborg: Daidalos, 2021).
- Essays in understanding, 1930-1954: Formation, Exile, and Totalitarianism* (New York Schocken, 2005).
- Akker, Chiel van den (red.), *The Routledge Companion to Historical Theory*, (Abingdon: Routledge, 2022).
- Amar, Akhil, R. *The Constitution Today: Timeless Lessons for the Issues of Our Era* (New York: Basic Books, 2016).
- Bailyn, Bernard, *Ideological Origins of the American Revolution* (Cambridge, MA: The Belknap Press of Harvard University Press, 2017).
- Ball, Terence, “Political Theory and Political Science: Can This Marriage Be Saved?” *Theoria: A Journal of Social and Political Theory*, nr. 113, 2007: 1–22.
- Bartelson, Jens, *A Genealogy of Sovereignty* (Cambridge, UK: Cambridge University Press, 1995).
- ”Philosophy and History in the Study of Political Thought”, *Journal of the Philosophy of History*, Vol. 1, nr. 1, 2007: 101-124.
- Batnitzky, Leora, "Leo Strauss", *The Stanford Encyclopedia of Philosophy*.
- Beckman, Ludvig, *Grundbok i idéanalys: Det Kritiska Studiet av Politiska Texter och Idéer*, (Stockholm: Santérus, 2005).
- Beiser, Frederick C., *The German historicist Tradition* (Oxford: Oxford University Press, 2011).
- ”Historicism”, I Chiel van den Akker (red.), *The Routledge Companion to Historical Theory* (Abingdon: Routledge, 2022), 3-17.
- Becker, Carl L., *The Declaration of Independence: A Study in the History of Political Ideas* (New York: Burdett, 1942).
- Bell, Duncan, *Reordering the World: Essays on Liberalism and Empire* (Princeton University Press, Princeton, 2016).

- “Introduction: Under an Empty Sky: Realism and Political Theory”, i Duncan Bell (red.), *Political Thought and International Relations* (Oxford: Oxford University Press, 2009), 1-25.
- Bevir, Mark, *A History of Political Science* (Cambridge, UK: Cambridge University Press, 2022).
- “Historicism and the Human Sciences in Victorian Britain”, i Mark Bevir (red.) *Historicism and the Human Sciences in Victorian Britain* (Cambridge, UK: Cambridge University Press, 2017), 1-20.
- “Interpretive Political Science: Mapping the Field”, Mark Bevir & R.A.W Rhodes. (red.) *Routledge Handbook of Interpretive Political Science* (Abingdon, Oxon: Routledge, 2016), 3-28.
- “Introduction”, Mark Bevir (red.) *Encyclopedia of Political Theory* (Thousand Oaks, CA: Sage Publications, 2010).
- Berlin, Isaiah, “Does Political Theory Still Exist?”, *Concepts and Categories*, (Princeton, NY: Princeton University Press, 2013).
- “From Hope and Fear Set Free”, *Liberty*, 2 uppl. (Oxford: Oxford University Press, 2002), 252-280.
- “Review of E. H. Carr: Studies in Revolution”, *International Affairs*, vol. 27, 1951:470-1.
- Bloom, Allan, “Leo Strauss: September 20, 1899 - October 18, 1973”, *Political Theory*, 1974: 372-392.
- Browning, Gary, *A History of Modern Political Thought: The Question of Interpretation* (New York: Oxford University Press, 2016).
- Collingwood, Robin, G., *An Autobiography*, [1939] (Oxford: Clarendon Press, 1978).
- Dahl, Robert A. “The Behavioral Approach in Political Science: Epitaph for a Monument to a Successful Protest”, *American Political Science Review*, vol. 55, nr. 4, 1961: 763-772.
- “Review: The Science of Politics: New and Old”, *World Politics*, vol. 7, nr. 3, 1955: 479-489.
- Devigne, Robert, *Recasting Conservatism: Oakeshott, Strauss, and the Response to Postmodernism* (New Haven: Yale University Press, 1994).
- Dryzek, John S., et al. “Introduction”, John S. Dryzek, Anne Phillips, Bonnie Honig, (red.), *The Oxford Handbook of Political Theory* (Oxford: Oxford University Press, 2006).
- Easton, David, “The New Revolution in Political Science”, *The American Political Science Review*. Vol. 63, nr. 4, 1969.
- “Political Science in the United States: Past and Present”, *International Political Science Review*, vol. 6, nr. 1, 1985:133-152.
- Eulau, Heinz. *The Behavioral Persuasion in Politics* (New York: Random House, 1963).
Behavioralism in Political Science (New York: Atherton Press, 1969).
- Fareld, Victoria, “Time”, i Chiel van den Akker (red.), *The Routledge Companion to Historical Theory* (Abingdon Routledge, 2022), 558-571.
- Farr, James, “Political Science”, i Dorothy Ross & Theodore M., Porter (red.), *Cambridge History of Science*, vol. 7 (Cambridge: Cambridge University Press, 2003), 306-328.
- “The New Science of Politics”, i Terence Ball & Richard Bellamy (red.), *The Cambridge History of Twentieth-Century Political Thought* (Cambridge: Cambridge University Press, 2003), 431-445.
- “The History of Political Science”, *American Journal of Political Science*, vol. 32, nr. 4, 1988: 1175-95.
- Francis Fukuyama, “The End of History?”, *The National Interest*, vol. 16, nr. 6, 1989: 3-18.
Missnöjets Tid: Den Liberala Erans Slut (Stockholm: Fri Tanke Förlag, 2022).
- Gunnell, John G., *Imagining the American polity: Political Science and the Discourse of Democracy* (University Park, PA: Pennsylvania State University Press, 2004).

- Political Theory and Social Science: Cutting Against the Grain* (New York: Palgrave Macmillan, 2011).
- The Descent of Political Theory: The Genealogy of an American Vocation*, (Chicago: University of Chicago Press, 1993).
- “Political Science on the Cusp: Recovering a Discipline’s Past”, *American Political Science Review*, vol. 99, nr. 4, 2005: 597–609.
- “Time and Interpretations: Concepts and Conceptual Change”, *History of Political Thought*, Vol. 19, nr. 4, 1998: 641-658.
- “The Historiography of American Political Science”, i John Gunnell, David Easton, Luigi Graziano (red.), *The Development of Political Science. A Comparative Survey* (New York: Routledge, 1991) 13–33.
- “Interpretation and the History of Political Theory: Apology and Epistemology”, *The American Political Science Review*, vol. 76, nr. 2, 1982: 317-327.
- “Encounters of a Third Kind: The Alienation of Theory in American Political Science”, *American Journal of Political Science*, vol. 25, nr. 3, 1981: 440-461.
- “The Myth of the Tradition”, *American Political Science Review*, vol. 72, nr. 1, 1978: 122–34.
- Hartog, François, “Presentism and Beyond”, *Eidos. A Journal for Philosophy of Culture* 4, nr. 1, 2020: 110-116.
- Hunt, Lynn, ”Against Presentism”, *American Historical Association*, 1/5 2002.
- Inoguchi, Takashi “Political Theory”. i Bertrand Badie, Dirk Berg-Schlosser, Leonardo Morlino (red.), *International encyclopedia of political science* (Thousand Oaks, CA: Sage Publications, 2011), 2056-2063.
- Karl, Barry D., *Charles E. Merriam and the Study of Politics*, Chicago: Chicago University Press, 1974) .
- Kaufman-Osborn, Timothy V., “Political Theory as Profession and as Subfield?” *Political Research Quarterly*, vol. 63, nr. 3, 2010: 655-673.
- Keedus, Liisi., *The Crisis of German historicism: The Early Political Thought of Hannah Arendt and Leo Strauss* (Cambridge: Cambridge University Press, 2015).
- Koselleck, Reinhart, *Erfarenhet, Tid och Historia: Om Historiska Tidens Semantik*, (Göteborg: Daidalos, 2004).
- Sediments of time : On Possible Histories* (Stanford: Stanford University Press, 2018).
- The Practice of Conceptual History: Timing History, Spacing Concepts* (Stanford, CA: Stanford University Press, 2002).
- Critique and crisis: Enlightenment and the Pathogenesis of Modern Society*, (Cambridge, Mass: MIT Press, 1988).
- Futures Past: On the Semantics of Historical Time* [1985] (New York: Columbia University Press, 2004).
- Lane, Melissa, "Doing Our Own Thinking for Ourselves: On Quentin Skinner's Genealogical Turn", *Journal of the History of Ideas*, vol. 73, nr. 1, 2012: 71-82.
- ”Positivism: Reactions and Developments”, i Terence Ball & Richard Bellamy (red.), *The Cambridge History of Twentieth-Century Political Thought*, (Cambridge: University Press, Cambridge, 2003), 321-342.
- Lasswell, Harold, D., *The Future of Political Science* (New York: Atherton Press, 1963).
- Levitsky, Steven & Ziblatt, Daniel, *How Democracies Die* (New York: Crown Publishing, 2018).
- Lester J. Cappon, *The Adams-Jefferson Letters: The Complete Correspondence Between Thomas Jefferson and Abigail and John Adams* (University of North Carolina Press, 1988).
- Lowe. E. J., “Presentism”, i Ted Honderich (red.), *The Oxford Companion to Philosophy*, 2. uppl. (Oxford University Press, Oxford, 2005).

- Major, Rafael, "The Cambridge School and Leo Strauss", *Political Research Quarterly*, vol. 58, nr. 3, 2005: 477-485.
- Meinecke, Friedrich, *Historism: The Rise of a New Historical Outlook* (New York: Her and Herder, 1972).
- Morgenthau, Hans J., *Politics Among Nations: The Struggle for Power and Peace*, 6 uppl. (New York: Aldred A Knopf, 1993).
- Moyn, Samuel. *The Last Utopia: Human Rights in History* (Cambridge, MA: Belknap Press of Harvard University Press; 2010).
Liberalism Against Itself (New Haven: Yale University Press, 2023).
- Nergelius, Joakim & Zetterquist, Ola, "Kontraktsteorier", Joakim Nergelius (red.) *Rättsfilosofi: Samhälle och Moral Genom Tiderna*. 2. uppl. (Lund: Studentlitteratur, 2010).
- Nnadozie, Emmanuel, "Neoclassical economics", i Maryanne Cline Horowitz (red.), *New Dictionary of the History of Ideas* (Detroit: Thomson Gale, 2005), 618-620.
- Nietzsche, Friedrich, *On the Genealogy of Morality' and Other Writings* [1887], Översatt av Carole Diethe, 3. uppl. (Cambridge: Cambridge University Press; 2016).
- Novick, Peter, *That Noble Dream: The "Objectivity Question" and the American Historical Profession* (Cambridge: Cambridge University Press, 1988).
- Oakeshott, Michael, "The Moral Life in the Writings of Thomas Hobbes", i *Rationalism and Other Essays* (London: Methuen & Co. Ltd, 1984)
- Pocock, J. G. A., *The Machiavellian Moment: Florentine Political Thought and the Atlantic Republican Tradition*, 2. uppl. (Princeton, NJ Princeton University Press, 2003).
- Ratner-Rosenhagen, Jennifer, *The Ideas that made America: A Brief History*, (New York: Oxford University Press, 2019).
- Richter, Melvin, *The History of Political and Social Concepts: A Critical Introduction* (New York: Oxford Univ. Press, 1995).
- Richard. Rorty, "The Historiography of Philosophy: Four Genres" i Richard Rorty, J. B. Schneewind & Quentin Skinner (red.), *Philosophy in History* (Cambridge: Cambridge University Press, 1984), 49–75.
- Ross, Dorothy, *The Origins of American Social Science* (Cambridge: Cambridge University Press, 1991).
- Rosshem, Marcus, "To Be, or Not to Be, a Cold Warrior", Masteruppsats i Idé- och lärdoms historia (Lund: Lunds Universitet, 2023).
- Rothschild, Emma, "Arcs of Ideas: International History and Intellectual History", i Gunilla Budde, Sebastian Conrad & Oliver Janz (red.) *Transnationale Geschichte: Themen, Tendenzen und Theorien* (Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht, 2006), 217-26.
- Sager, Fritz och Rosser, Christian, "Historical Methods ", i Mark Bevir, & R.A.W Rhodes. (red.) *Routledge Handbook of Interpretive Political Science* (Abingdon, Oxon: Routledge, 2016), 199-210.
- Scheuermann, W.E., "Constitutionalism in an Age of Speed", *Constitutional Commentary*, Vol. 19, 2002: 353-390.
"Introduction", i Hartmut Rosa & W.E Scheuermann (red.) *High-Speed Society: Social Acceleration, Power, and Modernity* (University Park, PA: Pennsylvania State University Press, 2009), 1-29.
- Shapiro, Martin, "Law and Politics: The Problem of Boundaries", i Keith Whittington & Daniel R. Kelemen (red.), *The Oxford Handbook of Law and Politics* (Oxford: Oxford University Press, 2009), 767-774.
- Skinner, Quentin, "Meaning and Understanding in the History of Ideas", *History and Theory*, vol. 8, nr. 1, 1969: 3–53.
The Foundations of Modern Political Thought (Cambridge: Cambridge University Press, 1978).

- Visions of Politics: vol. 1. Regarding Method* (Cambridge: Cambridge University Press, 2002).
- Smith, Mark C., *Social Science in the Crucible: American Debate over Objectivity and Purpose, 1918-1941* (Durham Duke University Press, 1994)
- Smith, Steven B., *Reading Leo Strauss: Politics, Philosophy, Judaism* (Chicago: University of Chicago Press, 2006).
- Tarcov, Nathan, "Philosophy and History: Tradition and Interpretation in the Work of Leo Strauss", *Polity*, vol. 16, nr. 1, 1983: 5-29.
- Tocqueville, Alexis de., *Om demokratin i Amerika II* [1835-40], översättning av Ervin Rosenberg (Stockholm: Atlantis, 1997).
- Tralau, Johan, "Tragedy as Political Theory The Self-destruction Of Antigone's Laws", *History of Political Thought*, vol. 26, nr. 3, 2005: 377-396.
- Trump, Donald J., "Save America Rally Speech", 6/1 2021
- Türk, Johannes, "At the Limits of Rhetoric: Authority, Commonplace, and the Role of Literature in Carl Schmitt", i Jens Meierhenrich & Oliver Simons (red.), *The Oxford Handbook of Carl Schmitt* (New York, NY: Oxford University Press, 2016), 751-775.
- Waldron, Jeremy, *Political Political Theory*, (Cambridge, MA: Harvard University Press, 2016).
- "Our Timeless, Timely Constitution", *The New York Review*, 20/4, 2017.
- "Stare Decisis and the Rule of Law", *Michigan Law Review*, Vol. 111, nr. 1, 2012: 1-31.
- Whittington, Keith E., "Constitutionalism", i Keith Whittington & Daniel R. Kelemen (red.), *The Oxford Handbook of Law and Politics* (Oxford: Oxford University Press, 2009)
- Zuckert, Catherine H. & Zuckert, Michael P., *The Truth About Leo Strauss: Political Philosophy and American Democracy* (Chicago University of Chicago Press, 2006).
- "The Straussian Approach", i George Klosko (red.), *The Oxford Handbook of the History of Political Philosophy* (Oxford: Oxford University Press, 2013), 24-35.